

«Якою б Україна не була, а ми
верталися до неї»

Учасниця УПА Марія Ткачук —
про неволю, яка зробила українців
рабами, та любов, через яку провела
молоді роки на засланні

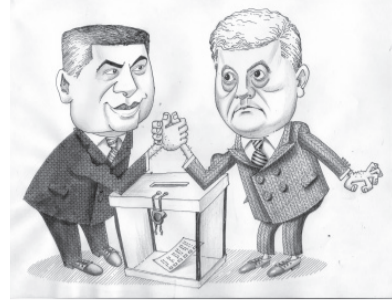
» стор. 7

«Діди» —
ОПТОМ

В окупованому
Криму у магазинах
продають фото
радянських
ветеранів

» стор. 2

Один проти
всіх і всі
проти одного

У вищій владній
верхівці загострюється
боротьба за булаву

» стор. 4

Україна молода

Вівторок, 8 травня 2018 року

№ 49 (5365)

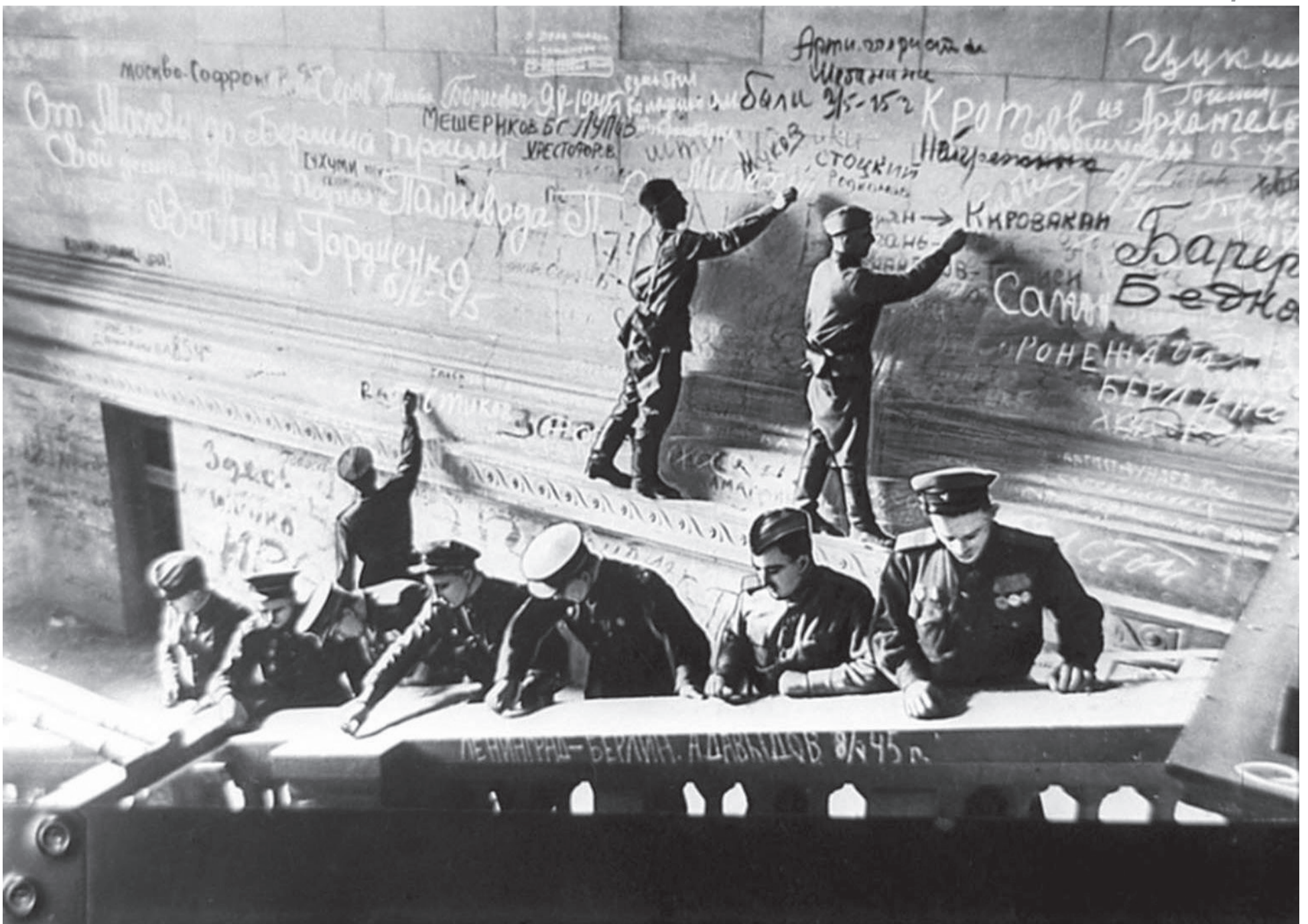

Учорашні курси
НБУ:
1 \$ = 26,305 грн
1 € = 31,485 грн
1 рос. руб. = 0,416 грн

Розписався на рейхстазі

Гвардії рядовий
Василь Філоненко,
єдиний
із трьох братів,
дійшов
до Берліна

» стор. 6

Деякі написи, зроблені солдатами у 1945-му, можна й зараз побачити на стінах рейхстагу.
Фото з сайта travelworld.org.ua.

Сергій Таран
голова правління Центру соціологічних та політологічних досліджень «Соціомітр»

«Так звана акція «Безсмертний полк» — це інформаційна провокація сусідньої держави Росії, елемент гібридної війни».

■ ВІТАННЯ

Пам'ятаємо! Дякуємо!

Дорогі ветерани, щиро вітаю вас із Днем Перемоги!

Це ваше свято, яке ви заслужили своїми справами, осколками в тілі, ранньою сивиною, ранами на серці від втрати побратимів, мужністю та любов'ю до рідної землі. І я нікому не дозволю забрати у вас цей День!

Ви відвоювали для нас чисте небо, яке сьогодні знову потьмяніло від вибухів на східному фронті. Вибачте нас, що не вберегли мир. Я не можу знайти слів, щоб заспокоїти вдів, не можу повернути дітям батьків із сиріої землі. Але мій святий обов'язок перед ветеранами сучасної та минулої війни — змусити державу поважати ваш подвиг, забезпечити вам гідне життя в рідній країні.

Міцного здоров'я вам, сил і родинного тепла!
Ваш Олег Ляшко.

■ НА ФРОНТІ

Летіла ракета, шипіла

Ворог усе частіше цілить із ПТУРів як по пунктах пропуску, так і по авто волонтерів

Іван БОЙКО

Теплі святкові дні лише стимулюють ворога до активізації бойових дій на Донбасі. Усе частіше відбуваються локальні бої на лінії фронту, а не лише ворожі обстріли позицій ЗСУ. Так, минулої неділі захисники України потрапили у ворожу засідку, але змогли відбити атаку диверсантів. Як повідомляє прес-служба 24-ї бригади імені короля Данила, бійці механізованого батальйону під час патрулювання району неподалік окупованої Горлівки натрапили на вибуховий пристрій, внаслідок підриву якого один захисник України загинув, а ще двоє зазнали поранень.

Ворожим диверсантам не вдалося добити поранених, адже «на місце події прибула резервна група з найближчого опорного пункту, по якій бойовики ДРГ відкрили вогонь». «Після короткого вогневого зіткнення резервна група почала переслідувати противника, трьох бойовиків було знищено», — повідомили в ОМБр.

Цими ж днями озброєні бойовики затримали патруль місії ОБСЄ біля окупованого Дебальцевого. «Двоє озброєних членів збройних формувань зупинили патруль місії на автошляху М03 біля н. п. Дебальцеве (58 км на північний схід від Донецька) і повідомили, що в цьому районі ведуть роботи з розмінування. Приблизно че-

рез 90 хвилин патрулю СММ дозволили проїхати далі», — йдеться у звіті СММ ОБСЄ.

Зазначимо, що минулої суботи вранці окупанти двічі обстріляли керованими протитанковими ракетами з ПТУР контрольної пропускної пункту в'їзду «Гнутове» на Маріупольському напрямку. Відтак у районі КПВВ було тимчасово оголошено режим «червоний».

Як повідомив прес-центр операції Об'єднаних сил, на пункті пропуску перебувало багато цивільних громадян, яких евакуювали в бліндажі. «В результаті обстрілу пошкоджено два автомобілі та робочий модуль прикордонної служби, люди не постраждали», — повідомили у прес-центрі ООС.

Помічник глави ДПСУ Олег Слободян зазначив, що на момент першого обстрілу на КПВВ перебувало близько 100 осіб і 40 автомобілів. Тоді як голова Донецької обласної військово-цивільної адміністрації Павло Жебрівський додав, що «Гнутове» бойовики обстріляли саме з ПТУРів.

Показово, що напередодні (минулої п'ятниці. — Ред.) бойовики терористичної «ДНР» знищили ракетною з ПТУР автомобіль громадської організації «Християнська служба порятунку» біля селища Служба Донецької області. Волонтери, які розвантажували гуманітарну допомогу, почули шипіння ракети і встигли відскочити від авто. ■

■ ДО РЕЧІ

Упродовж останніх 16 місяців на сході України було пошкоджено щонайменше 45 шкіл, повідомляє UNICEF, Дитячий фонд ООН. «UNICEF та партнери зафіксували як мінімум вісім випадків, коли військові об'єкти та об'єкти збройних груп розміщувалися в межах 500 метрів від дитячих садків і шкіл, а у двох місцях вони були розташовані лише за кілька метрів від навчальних закладів. Крім цього, з початку конфлікту пошкоджено ще 700 шкіл на сході України», — зазначає UNICEF.

За його даними, 200 тис. школярів змушені навчатися у військовому середовищі на тлі бойових дій на сході України. «Діти вчаться у школах, у стінах яких видно отвори від куль, а вікна закладено мішками з піском. У підвалах обладнано бомбосховища, а у дворах залишаються осколки снарядів», — наголосила очільниця представництва UNICEF в Україні Джованна Барберіс.

У UNICEF відзначили, що загрозою для дітей є розташовані по обидва боки лінії розмежування на Донбасі військові об'єкти, зокрема, склади боєприпасів і контрольно-пропускні пункти.

■ ПАМ'ЯТЬ

Непереможні

Українці у роки Другої світової були в 26 концтаборах та їхніх філіях

Євдокія ФЕЩЕНКО

У день завершення Другої світової війни в Європі — 8 травня — у Києві біля будівлі Головного штабу презентують виставку «Тріумф людини». Мешканці України, які пройшли нацистські концтабори. На Хрещатику знайомлять із тридцятьма, які перебували за дротами 11 таборів Третього рейху. Серед них — генерал Червоної армії Ткаченко, лідер націоналістів Бандера, український єврей Рибчинський, 2-річна Ганнуся Стрижкова, кримський татарин Нурі Халілов, онука Франка Віра...

Вихідці з України були в Аушвіці, Бухенвальді, Дахау, Равенсбрюку та інших концтаборах нацистської Німеччини. Наші розчинилися в морі різних національних груп: «росіян» (громадян СРСР), «поляків», «угорців», «румунів». Через те, що Україна не була незалежною, ми не знаємо, скільки точно наших співвітчизників пройшли нацистські «млини смерті», констатують в Українському інституті національної пам'яті.

Після Другої світової війни

Ліга українських політичних в'язнів з'ясувала, що українці були в 26 концтаборах та їхніх філіях. За приблизними оцінками Ліги, у Бухенвальді на 1942 рік з-поміж 15 тисяч громадян СРСР («росіян») 5 тисяч були українцями. На початку 1943 року українців було 15% серед бранців Майданека. У таборі Флоссенбург українців налічувалося чверть від ув'язнених «поляків» і не менше половини від «росіян». Історики говорять про близько 110 тисяч вихідців з України, яких депортували до концтабору Аушвіц: 15 тисяч червоноармійців, 95 тисяч євреїв із Закарпаття і близько 600 членів ОУН.

«Полонені червоноармійці, примусові робітники, українські націоналісти, духовенство, жінки й навіть діти — таким був український контингент концтаборів. За колючим дротом опинялися й інші мешканці України: євреї, кримські татари, роми. І кожній із цих спільнот нацизм готував свою долю», — коментує один із авторів виставки історик Центру досліджень визвольного руху Ігор Бігун.

Історії, про які йдеться у «Тріумфі людини», промовисті: багато українців не хотіли миритися з роллю пасивних рабів нацизму. У таборах вони формували мережі взаємодопомоги та підпільні організації, наважувалися на втечі, бунти й повстання, готові були пройти пішки тисячі кілометрів, аби повернутися на Батьківщину.

«У цій виставці — про те людське, що не здатна знищити жодна система. Про небагачий погляд, розказану казку, простягнуту руку, розділений окрасець хліба. Про силу волі, віри і любові. Про перемогу надії. Про тріумф людини», — говорить Володимир В'ятрович, голова Українського інституту національної пам'яті.

Організували виставку Український інститут національної пам'яті, Центр досліджень визвольного руху, Меморіальний комплекс Національний музей історії України у Другій світовій війні, Національний музей-меморіал жертв окупаційних режимів «Тюрма на Лонцького», Галузевий державний архів СБУ. Автори: Ігор Бігун, Володимир Бірчак, Олеся Ісаюк.

Особливі гості на відкритті — колишні ув'язнені концтаборів Ганна Стрижкова та Анастасія Гулей, голова Української організації борців антифашистського опору (колишніх політичних в'язнів фашистських концтаборів), якій довелося побувати і в Берген-Бельзен. ■

■ АГІТПРОП

«Діди» — оптом

В окупованому Криму у магазинах продають фото радянських ветеранів

Тетяна МИЩЕНКО

На 9 травня в Києві заявлено тільки одну акцію «Безсмертний полк» із трьох тисяч учасників, про це в ефірі одного з телеканалів розповів керівник київської поліції Андрій Крищенко. А тим часом лідер партії «Братство» Дмитро Корчинський на своїй сторінці у «Фейсбуці» оголосив про акцію «Безсмертний полк»: «На підтримку» ватного пропагандистського хепенінгу «Безсмертний полк» ми ініціюємо акцію «Безсмертна дивізія». Восьмого і дев'ятого травня з портретами наших дідів і прадідів із дивізії «Галичина» ми повинні переконати «ватників», що їхній полк не такий уже й безсмертний».

Так звана акція «Безсмертний полк» — це інформаційна провокація сусідньої держави, Росії, елемент гібридної війни, впевнений голова правління Центру соціологічних і політологічних досліджень «Соціомітр» Сергій Таран.

Акції пам'яті про радянських воїнів із тугою про «братство совєцького народу» проросійські сили організовують у великих містах в Україні. А в окупованому Російською Федерацією Криму, не кричачись, у магазинах місцевим жителям пропонують портрети чу-

жих дідів для маршу «Безсмертний полк». Фото-підтвердження днями опублікував на сторінці у Twitter RoksolanaToday&Kрым.

Нагадаємо, пропагандистську акцію «Безсмертний полк» традиційно проводять у Росії до 9 травня: учасники повинні вийти на ходу з портретом свого родича, який брав участь у Великій Вітчизняній війні (нинішня влада Кремля наполегливо розділяє початок війни у 1939 році в Європі й у 1941 році — на території СРСР). Однак, оскільки не в усіх були чи лишилися такі родичі, стало популярним продавати фотографії ветеранів для маршу.

Про Крим інтернет-користувач пише: «У магазині «Військова книга» можна купити портрети чужих «дідів». І палицю — поруч у госпмаркеті. Зліпити діда і вперед, пишатися». Рамка для фото розміром 30 на 40 см на палиці коштує 173 російських рублів.

«Спасібо бабушке і деду за їх велику перемогу!» — пропонують і такі наштамповані агітматеріали в кримських магазинах. Можна не сумніватися, що на прилавках магазинів у РФ їх іще більше.

Складаючи шану всім, хто переміг фашизм, не варто день пам'яті перетворювати на шоу підтримки сучасного тоталітаризму. ■

■ КОНТРАБАНДА

Мільйони — з диму

На Одещині правоохоронці виявили нелегальні цехи з виготовлення цигарок

Катерина ЛАЗАНЮК

Днями на Одещині правоохоронці виявили три лінії з нелегального виробництва сигарет. Про це повідомили у Держприкордонслужбі. У рамках кримінального провадження під процесуальним керівництвом Котовської місцевої прокуратури суд дозволив провести обшуки в селищах Березівського, Лиманського та Овідіопольського районів.

У результаті спільній групі прикордонників, представників ДФС та СБУ в Одеській області вдалося вилучити дві лінії з виготовлення сигарет, лінію з обробки тютюну, близько 500 ящиків цигарок молдовського бренду Astra та Military (виготовлених на цьому обладнанні), майже 6 тонн тютюну, понад 700 тисяч підроблених акцизних марок Молдови, пакуваль-

ні матеріали.

Усі знахідки попередньо оцінили в 11 мільйонів гривень. Наразі триває слідство та встановлюють усіх причетних до незаконної діяльності.

Правопорушників упіймали під час спеціальної прикордонної операції «Кордон-2018», що спрямована на протидію нелегальній міграції, незаконному переміщенню підакцизних товарів, контрабанді наркотичних речовин, зброї та боеприпасів. В операції беруть участь прикордонники держав-сусідів та міжнародних організацій — Frontex, Eubam, Interpol, Europol. Триватиме вона до 30 листопада.

Нагадаємо, у березні в рамках цієї ж операції правоохоронці вилучили на Одещині 70,5 тис. пачок незаконно ввезених в Україну молдовських цигарок загальною орієнтовною варті-

стю 1 млн. 410 тис. грн.

За останнім дослідженням нелегальної торгівлі тютюновою продукцією в Європі, яке щороку проводить маркетингова компанія KPMG, протягом 2015-2016 років контрабанда цигарок з України зросла в 12 разів.

За 2016 рік контрабанда українських сигарет до ЄС досягла 5,8 млрд. штук. Це не дивно, адже ціна на тютюнові вироби у нас найнижча в Європі, в середньому — 0,5 євро за пачку. Для порівняння: в сусідній Польщі ціна за пачку становить 3,1, в Угорщині — 3,5, Словаччині — 3,0. Саме в ці країни надходить лєвова частка українських цигарок.

Крім того, Україна є транзитною країною для іноземної контрабанди. У грудні минулого року, завдяки співпраці з Державною службою Великобританії з митних та податкових зборів (UK HMRC), податкова міліція ліквідувала схему незаконного переміщення тютюнових виробів із Близького Сходу до Європи та Британії.

Тоді під час обшуку вилучили 1 тис. 795 коробів цигарок (897 тис. 500 пачок) у контейнері, який надійшов до одного з портів Одеської області. Їх знищили на спеціалізованому підприємстві за рішенням суду. ■

■ АФІША

Сміх і сльози

У Києві твори Олександра Довженка декламуватиме Анатолій Паламаренко

Валентина КАЩЕНКО

Вечір значущого українського художнього слова відбудеться у Києві 13 травня у Національній філармонії. Герой України, народний артист, лауреат Національної премії імені Тараса Шевченка Анатолій Паламаренко, який уперше на сцену вийшов у 8-річному віці, в музичному супроводі декламуватиме твори, зокрема, Олександра Довженка, Григорія Квітки-Основ'яненка, Павла Глазового.

Назва вечора «Сміх і сльози». Це слова з поеми Тараса Шевченка «Сон» («У всякого своя доля...»), де Кобзар висміює царя і православних, які «по углах стогнали та, стогнучи, за батюш-

Анатолій Паламаренко чекає шанувальників української класики на літературному концерті.
Фото з сайту redpresa.ua

ку Господа благали. Сміх і сльози!»

У першому відділенні літературного концерту звучатимуть три драматичні твори Олександра Довженка, написані у роки війни, серед яких «Незабутне» і «Мати». Супроводжуватимуть тексти звуки віолончелі (Леонід Гержан) і скрипки (Ольга Чернокодратенко). Також задіяні Марія Віхляєва (фортепіано) і Каріна Кондрашевська (сопрано).

Друге відділення — класичний гумор: від Квітки-Основ'яненка до Нечуя-Левицького, Стефаніка, Остапа Вишні, інших.

Такі діаметрально протилежні почуття — наша українська класика, каже Анатолій Паламаренко. І зауважує, що людей на концертах останнім часом зазвичай звикли опускати, а не піднімати, особливо колеги з естрадно-гумористичного цеху, на зразок «Кварталу».

«Я хочу повернути наш народ, нашу націю до краси і духовного багатства», — каже 78-річний майстер художнього читання. І додає: «Може, це буде мій останній сольний концерт. А далі буду жив-здоров — із Капелю бандуристів виступатиму, може, зі скрипалем».

На сцені Анатолій Нестерович — сім десятирок років. І викладає нині у чотирьох вишах. ■

■ НАШІ!

Мапа — в Каїрі

Майстер витинанки Микола Теліженко створив для єгиптян карту України

Людмила НІКІТЕНКО

Укотре здивував своєю майстерністю черкаський митець Микола Теліженко. Непересічний майстер української витинанки створив карту України для президентської бібліотеки в Каїрі.

Коли наприкінці квітня міністр закордонних справ України Павло Клімкін здійснив візит до Єгипту, він вручив своєму колезі — міністру закордонних справ Єгипту Самеху Шукрі — карту-витинанку для президентської бібліотеки. Єгипетську сторону робота українського митця

вразила.

«Ми не мали сумніву, що наш задум знайде геніальне втілення. МЗС України щиро дякує за кропітку роботу, яку пан Микола здійснював упродовж місяця, враховуючи всі наші побажання і особливості подарунку. Однак мапа не була би такою унікальною, якби до віртуозного володіння ножицями майстер не вклав у твір найдорожче — свою душу», — йдеться на сайті культурної дипломатії України від МЗС.

У вітчизняному міністерстві наголошують, що український скульптор, графік, заслужений ху-

Карта-витинанка вже в Єгипті.
Фото з власного архіву.

дожник України Микола Теліженко — справжній майстер української витинанки, який зумів піднести її від ужиткового ремесла до образотворчої

монументальності.

Сам же митець каже, що витинанка для нього — це як молитва; це та техніка, у якій він реалізовує свої думки. ■

■ КРИМІНАЛ

Жіночий канал

Понад 360 людей стали жертвами торгівлі людьми

Лариса САЛІМОНОВИЧ

У Харківському аеропорту недавно було затримано 27-річного місцевого жителя при спробі вивезти до КНР двох молодих жінок. Дівчат завербували для участі в зарубіжному порнобізнесі. А кількома днями пізніше за ґрати потрапив також організатор цієї злочинної групи — 31-річний громадянин Китаю, який керував обладнаннями і оплачував транспортні витрати.

Наразі слідчим удалося задокументувати вісім епізодів, де зловмисники заманювали секс-рабінь високими заробітками. Чоловікам обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою за визначенням застави в розмірі півмільйона гривень. За роботу торгівлю їм загрожує позбавлення волі терміном від 5 до 12 років із конфіскацією майна.

Як свідчить статистика, торгівля людьми в Україні давно стала налагодженим бізнесом. Лише минулого року правоохоронці ліквідували два десятки каналів, якими переправляли молодих жінок до сексуального рабства, а також затримали учасників 16 злочинних угруповань, що обслуговували ці та подібні оборудки.

У цілому ж за вказаний період було зафіксовано 346 фактів втягування громадян України до різного роду сумнівної діяльності. У цьому списку — сексуальна і трудова експлуатація, злочинна діяльність, жебрацтво, продаж внутрішніх органів для трансплантації. Жертвами махінаторів стали 184 жінки, 161 чоловік і 22 підлітки. ■

■ СТОЛИЦЯ

Факел із півсотні авто

У Києві вибухають гранати й горять машини

Тарас ЗДОРОВИЛО

Київ і його околиці почали перетворюватися на місце, де щодня відбуваються надзвичайні події: то серед білого дня депутата б'ють у центрі Києва, то «кіборга» підрізають на Подолі. Одна з останніх НП трапилася у ніч на 6 травня: на вулиці Соборній на Петропавлівській Борщагівці прогрімів вибух. Інцидент стався близько 23:10, у цей час надійшов виклик на лінію екстрених служб. Як з'ясувалося, вибухнула граната на причалі біля озера, в результаті чого постраждав чоловік, котрого невдовзі госпіталізували до лікарні. З якої причини здетонував вибуховий пристрій — досі невідомо, а крові на місці інциденту залишилося чимало. Тож у вихідні довелося попрацювати і слідчо-оперативній групі, і медикам.

За день до цього близько 00:45 у Києві на Куренівці (по вул. Кирилівська, 117) також стався вибух, наслідки якого виявилися більш трагічними, адже одна людина загинула. Як невдовзі повідомили в поліції, на місці інциденту було вилучено посвідчення учасника бойових дій.

Не менш трагічним виявилось 5 травня і в іншій частині Києва: о 13:19 до оперативно-координаційного центру Головного управління ДСНС України надійшло повідомлення про те, що в Голосіївському районі на Столичному шосе виникла пожежа. І хоч, на щастя, загиблих і травмованих не було, але, як з'ясувалося, на штрафмайданчику площею 200 кв. м згоріли 54 машини. Менш ніж за годину вогнеборці впоралися з вогнем. Причина виникнення пожежі наразі не з'ясована. ■

■ ЗА ЛАШТУНКАМИ ВЛАДИ

Один проти всіх і всі проти одного

У вищій владній верхівці загострюється боротьба за булаву

Ірма БЕРГ

Україна провладна — у стані глобального подрібнення. І наразі йдеться не лише про те, що влада уміло розділила, роз'єднала активістів, патріотів, лідерів громадської думки. Наразі йдеться про поглиблення кризи всередині самої верхівки. А больові точки в стосунках різних груп коаліціантів оголиві фактичний старт виборчої кампанії. Він же став причиною того, аби вони — властимуці — почали окреслювати свої принципові позиції. Близькі соратники Президента ввійшли в активну фазу нагнітання обстановки: хтось вимагає закріплення статусу наступника, хтось незадоволений часткою, яку отримує; а хтось шукає нового патрона. Словом, усе тріщить по швах.

Фронт політичний: усе без змін — загострення

Активізувався і єдиний реальний урядовий противагвик зростаючому впливу Президента Порошенка — «народний фронт», міністр МВС Арсен Аваков. Нещодавно він зробив заяву, пославши декілька меседжів як суспільству, так і політикам та олігархам. І хоча і Президент, і міністр заперечують наявність конфлікту, стосунки між ними далекі від дружніх і довірливих.

Не складаються стосунки в Петра Порошенка і з Прем'єром Володимиром Гройсманом. Останній ніколи нікому не клявся у вічній відданості й у тому, що не вестиме власну гру. Падіння акцій Гройсмана на Банковій стало очевиднішим, коли загострилися взаємини через конфлікт інтересів щодо «Нафтогазу». Розпо-

чату реформу цієї структури Президенту не дає закінчити надприродне тяжіння до нафтогазової компанії Прем'єр-міністра. Йдеться, звісно ж, винятково про своє бачення Прем'єром того, як має служити українському народу ця багатуша компанія. Протистояння це ставало дедалі важчим... Утім, якщо бійка неминуча, бити потрібно першим. Петро Порошенко зробив яскравий піар-хід — звернення до Вселенського Патріарха Варфоломія про надання Томосу про автокефалію православної церкви в Україні. Вдале вирішення цього питання — це один з елементів перемоги над Кремлем, що її так прагнуть і вимагають українські виборці.

Водночас Володимир Гройсман не має бажання знижувати рівень уваги суспільства до своєї персони. І слідом за Президентом видає заяву про намір іти на вибори.

Порошенкова головоломка — як далі бути з Прем'єром — лише ще більше ускладнилася. Уряд Гройсмана у відставку? Але це тільки може додати балів чинному Прем'єр-міністру. І кого на його місце? Одного з тих, кого давно вже сватають кулуарні політтехнологи, — Турчинова або Луценка? Але насправді Порошенку потрібен слабкий Прем'єр. Причому ніхто інший, як слабкий Прем'єр Гройсман.

Залишати все як є, водночас проводячи низку профілактично-послаблюючих заходів? Теж не варіант. Адже не факт, що вдасться ослабити Володимира Гройсмана. Зі свого боку, й Прем'єр Гройсман своєю заявою намалював два політичні горизонти. Перший — за рік, що залишився до президентських виборів, він докладе максимум зусиль, аби з фантастичною швидкістю наростити собі політичних біцепсів. А в умінні домовлятися Володимиру Борисовичу важко відмовити.

Малюнок Володимира СОЛОНЬКА.

Другий сценарій, що його за потреби дотримуватиметься Прем'єр, — якщо уряд Володимира Гройсмана таки відправлять у відставку, то й на цей раз можна буде легко парировати: мовляв, і не дуже хотілось, казав же: йду на вибори, треба готуватись, потрібен час тощо.

Провладний електорат — між двох вогнів

Уже не вперше провладний електорат називають феноменом української новітньої історії.

Ключовими гравцями у нинішній владі є «Народний фронт» та БПП разом з адміністрацією Президента. Саме їхні до-

мовленості визначають стиль в архітектурі політичної системи. Однак проблеми виникли між ними ще з моменту виборів, коли обидві партії почали м'яритися рейтингом і шукати відповідь на запитання: то хто ж усе-таки виграв вибори — «НФ» чи БПП? Із часом ці проблеми лише поглиблюються і погіршуються. Домовлятися доводиться все довше, й домовленостей про ненапад конкуруючі «політичні фірми» не завжди дотримуються. Саме ці політичні сили тією чи іншою мірою використовуватимуть провладний електорат. І першість тут наразі належить Порошенку. Однак хто знає, що буде далі? Адже в задавленій ситуації, коли політичним елітам усе ще легше домовитись між собою, ніж із власним народом, нічого не помінялося. ■

■ ТЕНДЕНЦІЇ

Партія Тимошенко перемагає на місцевих виборах із рекордним результатом

На виборах ОТГ за «Батьківщину» проголосували вже більше третини виборців

Костянтин ОЛЬШАНСЬКИЙ

29 квітня в Україні відбулася вже шоста хвиля виборів в об'єднаних територіальних громадах (ОТГ), і всі шість разів перемогла опозиційна «Батьківщина». На другому місці — президентська БПП «Солідарність».

Згідно з оперативним підрахунком за протоколами з усіх виборчих дільниць, понад 35% мандатів, які здобули представники партій, дістануться «Батьківщині». А це означає, що депутатами місцевих рад стануть ще 277 соратників Тимошенко.

«Це перемога «Батьківщини» з рекордно високим результатом. Очевидно, що головна причина цієї перемоги — віра людей в Юлію Тимошенко і членів її команди. Люди переконані, що саме Тимошенко може повернути мир в Україну та відновити економіку», — так прокоментував попередні підсумки виборів в ОТГ політолог Микола Спіридонов.

Загалом «Батьківщина» набрала найбільшу кількість голосів у 11 областях України із 17, де 29 квітня пройшли вибори. Соратники Тимошенко наголошують, що йдеться не про підтримку в якомусь окремому ре-

гіоні, скажімо на заході, а й в усій країні. Цього разу у Волинській області «Батьківщина» здобула 54,5%, у Полтавській — 38,5%, Запорізькій — 35%.

На Одещині, яка традиційно голосувала за Партію регіонів та її наступників, Окнянська селищна громада не лише обрала своїм головою представника «Батьківщини», цю ж партію представлятимуть 20 із 26 депутатів місцевої ради.

Тимошенко одразу подякувала виборцям за підтримку, згадавши спроби опонентів маніпулювати даними соціологічних опитувань: «Вибори в ОТГ — це найправдивіша соціологія. Ми знаємо, скільки маніпуляцій допускають соціологи. Вибори ж свідчать про реальні симпатії українців, про реальне згуртування людей навколо нашої команди».

У президентській БПП «Солідарність» теж кажуть про успіх — попри те, що їй вдалося зібрати лише 27% депутатських мандатів. Відставання від лідера (у «Батьківщині», нагадаємо, більше 35%) у «партії влади» намагаються компенсувати звітами про перемоги своїх представників на виборах місцевих голів. Але навіть для цього змушені «підправляти звітність». На це звертає увагу

політолог Сергій Биков. За його словами, до переможної статистики «включили і самовисуванців, які потім з якихось причин вступили в партію БПП, і тих голів громад, яких партія наче-то чимось підтримувала».

Вкотре не обійшлося і без використання адмінресурсу. Лише в одній Олександрійській громаді Приазовського району після погрози голови райдержадміністрації були змушені зняти свої кандидатури 9 опозиційних кандидатів. Щоправда, й після цього загальною по Запорізькій області «Батьківщина» здобула вдвічі більше місць, аніж провладна «Солідарність».

Показовим експерти вважають незначні здобутки на виборах в об'єднаних громадах тих політичних сил, які досі існують здебільшого в просторі кийських медіа і не мають міцної і розгалуженої мережі місцевих організацій. Без неї, як засвідчує досвід, неможливо ані досягнути результату, ані захистити його у виборчих комісіях та судах. За словами політолога Руслана Бізєєва, успіх «Батьківщини» пояснюється ще й тим, що в неї є позитивний досвід ефективної боротьби з владним тиском.

«Найсумніше для влади (і

позитивне для країни) полягає в тому, що система Тимошенко показала: можна реально боротися з мафією на місцях і абсолютно демократично й цивілізовано перемагати її через інструмент виборів», — наголосив він.

Місцеві вибори 29 квітня фактично були останньою масштабною виборчою кампанією перед виборами керівника держави у 2019 році. І тому сприймалися і самими політичними силами, і експертами як своєрідна репетиція президентських перегонів. Насправді ж вони лише підтвердили тенденції, про які вже давно кажуть соціологи. Попри намагання підпорядкувати собі всі адміністративні та медійні ресурси країни, влада втрачає залишки своєї популярності. Лідерство Тимошенко дедалі змінюється. Відкритим залишається хіба лише питання, хто вийде разом із нею до другого туру виборів. І саме за це наразі змушений боротися чинний Президент.

Серед експертів чимало й тих, хто відверто пропонує Банковій не витрачати сили на безнадійну справу. «Замість посилювати тиск та наклепи на «Батьківщину» команді чинного гаранта слід уже сьогодні

Юлія Тимошенко та її партія — лідери симпатій українців.

шукати шляхи порозуміння з провідною опозиційною силою задля забезпечення мирного й легітимного переходу політичної влади в країні після президентських і парламентських виборів наступного року», — вважає політолог Костянтин Матвієнко.

Показово, що ані сам Президент, ані його адміністрація підсумки останньої хвилі місцевих виборів не коментували. Натякають, що чекають офіційних результатів. Зазвичай, на обробку даних йде декілька тижнів, але при бажанні процес можна затягнути. Навіть якщо переможець очевидний.

Тимошенко підсумки вже підбила: «Українці неймовірно, дивовижно й мудріші за будь-які технології і фальсифікації. Ми разом зможемо побудувати країну, за яку нам ніколи не буде соромно, яка буде найсильнішою серед усіх європейських країн». ■

■ КОРДОНИ

І за безвіз доведеться платити

ЄС має намір із 2021 року змінити правила візового режиму

Олег БОРОВСЬКИЙ

Євросоюз розробляє автоматичну систему контролю за тими, хто в'їжджатиме на його територію за безвізом — ETIAS, повідомляє «Німецька хвиля». Основна її мета — запобігти потраплянню до Шенгенської зони терористів, злочинців і шахраїв. Рішення про те, чи дозволити в'їзд до ЄС, ухвалюватиме, як і зараз, прикордонник на паспортному контролі.

Одним із кроків посилення кордонів є Європейська система інформації та авторизації подорожей (ETIAS), пропозицію створити яку Єврокомісія внесла ще у листопаді 2016 року. Вона ще досі перебуває на етапі погодження іншими інституціями ЄС. Коли ж наприкінці квітня послі ЄС і комітет Європарламенту погодили компроміс щодо ETIAS, це викликало широке обговорення в Україні, чи не становитиме ця система пом'якшену версію візового режиму.

Що таке ETIAS?

Якщо ETIAS буде остаточно затверджена, то запустити її планують із 2021 року. Її дія поширюватиметься на громадян держав, які користуються безвізовим режимом Євросоюзу (а це 59 країн, а також кілька територій). ETIAS, як наполягають у Брюсселі, не можна порівнювати з візовим режимом. Адже нікому не потрібно буде йти у консульство, стояти в черзі, чекати на видачу візи. ETIAS — це електронна система, у якій перед подорожжю треба буде зареєструватися, внести свої дані, сплатити збір. Лише отримавши авторизацію, людини можна збиратися в дорогу. Подібні системи вже діють у деяких інших країнах — ESTA у США, eTA у Канаді.

Деякі положення цієї ініціативи змінювалися в процесі консультацій між інституціями ЄС. Так, якщо раніше збір хотіли запровадити у розмірі п'яти євро, тепер ідеться про сім євро. Їх, однак, не платитимуть молодші за 18 та старші за 70 років люди. Спершу дію авторизації, чи дозволу, планували встановити на рівні п'яти років, тепер же планують три роки. Оскільки учасники процесу ухвалення цього акта досягли компромісу, можна очікувати, що змін більше не буде. У липні проєкт про ETIAS планують винести на голосування у Європарламент.

Єврокомісія обіцяє, що подання заявки на відповідному сайті чи в мобільному додатку потребуватиме не більше 10 хвилин.

Згідно з останнім проектом законодавчого акта про створення ETIAS, заявнику треба буде надати інформацію про свою особу, паспорт, місце прожи-

вання, рівень освіти та рід занять, контактні дані, першу країну Шенгенської зони, куди людина хоче поїхати. Також треба буде відповісти на низку запитань — про наявність судимості, перебування у зонах конфлікту чи війни, вислання з території країни ЄС чи третіх країн — усе це впродовж останніх десяти років (якщо це стосується судимості за тероризм, то 20 років).

Спершу планувалося, що будуть запитання щодо хвороб з епідемічним потенціалом, однак у ході переговорів євродепутати наполягли на відмові від цього пункту. Крім того, вони відстояли обмеження даних щодо роду заняття лише професійною групою, повідомляється на сайті Європарламенту. Тож вказувати місце роботи не знадобиться. На відміну від візи, під час подання заявки не потрібно буде пояснювати, чим людина забезпечить своє перебування у ЄС.

Перевірено, можна їхати

Перший етап обробки заявки буде цілковито автоматичний. Система зіставлятиме внесену інформацію з низкою баз даних, а саме, з Шенгенською та візовою інформаційними системами, системою «В'їзд-виїзд», базами Інтерполу та Європолу, а також власним списком ETIAS, до якого вноситимуть осіб, «підозрюваних у вчиненні терористичних правопорушень чи серйозних злочинів», або ж тих, щодо кого є вагомі підстави очікувати скоєння таких дій. Якщо жодних збігів не виявлено, тоді надаватиметься дозвіл — без жодного людського втручання. В Єврокомісії обіцяють, що у більшості випадків це займатиме кілька

хвилин.

У разі ж наявності збігів із базами даних відмова ще не видається. Натомість справу передають на розгляд співробітнику ETIAS. І він вирішуватиме: надавати дозвіл чи запитати додаткову інформацію у заявника, а чи видати відмову. Максимальний час розгляду заявки — чотири тижні.

Згідно з проектом, відмовити заявнику в авторизації можуть в разі, якщо він несе ризик для безпеки, ризики нелегальної імміграції чи поширення епідемічних хвороб або ж використовує документ, позначений у базах даних як

■ НОВИНИ ПЛЮС

Британія та Німеччина переконують Трампа

Британська та німецька високопосадовці активізували зусилля, щоб переконати президента США Дональда Трампа, аби його країна залишилася учасницею укладеної 2015 року ядерної угоди з Іраном. Президент Франції Еммануель Макрон попередив, що вихід США з угоди щодо ядерної програми, укладеної в 2015 році з Іраном, може призвести до війни. Президент Німеччини Франк-Вальтер Штайнмайер попередив про можливі страшні наслідки в разі скасування домовленостей з Іраном. Угода, яка передбачає міжнародний контроль над ядерною програмою Ірану, була підписана за адміністрації президента США Барака Обами. Тегеран натомість отримав скасування міжнародних санкцій. Президент Ірану Хасан Роугані заявив, що США «пошкодують про вихід з ядерної угоди 2015 року» і що «його країна підготувала плани реагування на будь-яке рішення президента США Дональда Трампа щодо цієї знакової угоди».

На виборах у Лівані перемагає «Хезболла»

На перших за останні дев'ять років парламентських виборах у Лівані, що відбулися 6 травня, перемагає шіїтська партія «Хезболла», яка в США та деяких інших країнах вважається терористичною організацією. За попередніми результатами голосування, на які посилаються місцеві політики та ЗМІ, вона отримала 67 зі 128 парламентських місць, інформує агенція «Рейтер». «Рух Майбутнього» прем'єр-міністра Саада Харірі також проходить у парламент. На 128 парламентських мандатів претендували 976 кандидатів, 111 з яких — жінки. Вибори відбувалися за новим виборчим законодавством, яке зуміли прийняти ціною великих компромісів торік. Оскільки прем'єр-міністром у Лівані за традиційною системою поділу влади має бути суніт, то Харірі має великі шанси знову очолити уряд.

■ ВСТУПИВ

Коронація ВП у часи смуту

Путін розпочав свій четвертий президентський термін

Ігор ВІТОВИЧ

Учора в Москві відбулася інавгурація президента Росії — пошта така церемонія з моменту розпаду СРСР і четверта за участю Володимира Путіна, який вчоргове переміг на президентських виборах 18 березня цього року.

Церемонія відбулася за встановленою процедурою, хіба що цього разу до Андріївської зали Великого кремлівського палацу запросили ще й волонтерів, які брали участь у передвиборчій кампанії Путіна. Серед зарубіжних гостей, окрім послів держав, також були помічені особисті друзі Путіна — экс-канцлер ФРН Герхард Шредер та актор американських бойовиків Стивен Сігал.

На Соборній площі Кремля,

■ А ТИМ ЧАСОМ...

Напередодні інавгурації по всій Росії прокотилася хвиля протестів «Він нам не цар», влаштованих опозицією. Антипутінські мітинги пройшли в десятках міст РФ, було затримано близько 1600 осіб. Найбільше затриманих — у Москві, Санкт-Петербурзі та Челябінську. Зокрема, у російській столиці був затриманий опозиційний лідер Олексій Навальний. Йому загрожує адміністративний арешт. У прес-службі московської поліції повідомили, що Навального звинувачують в організації неузгодженої масової акції.

де зібралися запрошені п'ять тисяч гостей, були встановлені екрани, з яких вони могли спостерігати за церемонією.

Інавгурація стартувала опівдні за московським часом. За встановленим протоколом, Путін виголосив текст присяги з 33 слів з рукою на примірник російської Конституції, який був виготовлений 1996 року спеціально для таких нагод. Далі пролунав гімн Росії, після чого Путін от-

римав символи президентської влади — штандарт та знак президента. Потім уже як новий президент Росії Путін зачитав інавгураційну промову. Вона була короткою — лише дві з половиною хвилини. І очікувано стандартною — це не все добре в нашій країні, але буде краще, давайте об'єднувати наші зусилля («Росія зіптовхувалась з безліччю смут, але завжди відроджувалась, як птах Фенікс»). «Ми

Путін: «Я тут надовго».

одна потужна команда, якій під силу будь-які, навіть найскладніші завдання», — переконував Путін усіх і самого себе.

Ця частина церемонії завершилася артилерійським салютом. Далі Путін вийшов на Соборну площу, щоб постати перед лицем (запрошеного) народу, а завершилася офіційна церемонія богослужінням у Благовіщенському соборі Кремля.

Нагадаємо: Путін вперше став президентом у 2000 році. І відтоді майже незмінно править

країною (за винятком чотирирічної перерви в 2008—2012 роках, коли був змушений поступитися місцем Дмитру Медведеву, адже йти ще на один строк не дозволяв закон). Аби ВВП міг якнайдовше залишатися на посаді, були внесені зміни в російську конституцію, завдяки їм президентський термін збільшився до шести років. Відтак Путін керуватиме РФ до 7 травня 2024 року. Тоді період його перебування на президентській посаді складе 20 років. ■

■ ЛЮДИ І ДОЛІ

Розписався на рейхстазі

Гвардії рядовий Василь Філоненко, єдиний із трьох братів, дійшов до Берліна

Борис ДУЧЕНКО,
член Всеукраїнської громадської організації
«Закінчимо війну»

Другу світову війну історики називають однією з найжорстокіших в історії людства, і, напевно, не було жодного її учасника, від рядового солдата до генерала, який би не думав про те, як вижити, дійти до перемоги над ненависним ворогом — німецьким нацизмом.

Житель станції «Чоповичі» Житомирської області гвардії рядовий Василь Васильович Філоненко (мій односельчанин) не тільки залишився живим у пеклі війни, а й дійшов до Берліна. На його долю ще з малих літ випало багато важких випробувань. Водночас доля була прихильна до нього: йому вдалося все здолати і вижити, навіть тоді, коли, здавалося, смерть була неминуча...

«Я не можу плакати, бо дуже їсти хочу!»

Василько ріс у багатодітній сім'ї. Батько Василь і мати Параска, крім нього, мали ще семеро дітей: синів Григорія, Миколу, Івана, Андрія та дочок Ганну, Надію, Марину. Наприкінці 20-х — на початку 30-х років сім'я жила непогано: мали коней, декілька корів, свиней. Старші діти робили заготовки для місцевої меблевої фабрики і заробляли (хоч і невеликі) гроші. Але прийшла колективізація, а за нею — голодні 1932-1933 роки, і сім'я позбулася худоби, запасів хліба та овочів. Життя стало нестерпним.

Члени комітету незможних селян в особі місцевих жителів, вердикт ледарів та п'яниць, за участю представників сільради та міліції нищпорили по хатах і забірали останні продукти. За це їх прозвали «червона мітла». Якось під час чергового обшуку мати сховала у невеличкій торбинці квасоллю, поклала на піч і наказала Васильку лягти на неї, щоб «комнезами» не знайшли. Але ті зігнали Васильку з печі й забрали навіть останній вузлик із квасолею. В господарстві Філоненків була свиня і малі поросята. Вони загинули від хвороби, але голодна родина поїла їх і завдяки цьому якийсь час протрималася.

У той час, як над селом витала голодна смерть, «комнезами» часто п'янствували ввечері у приміщенні сільської ради.

Узимку 1933 року впродовж одного тижня померли батько і мати. В ті страшні дні сусіди говорили йому: «Поплач, синку, твої ж батьки померли». Але з притаманною дітям відвертістю він сказав: «Я не можу плакати, бо дуже їсти хочу!». Важко уявити, наскільки нелюдськими були страждання малолітньої дитини (Василькові було лише 9 років), якщо голод відібрав почуття жалю навіть до найближчих людей.

Після смерті батьків Василько разом із 11-річним братом Іванком якось знайшли у клуні на дні бочки залишки висівку. Вони дуже зраділи своїй знахідці і почали готувати для всієї сім'ї їжу. Закип'ятили воду, кинули туди висівки, добавили потертих жолудів, а щоб був ще й запах опустили декілька разів у кип'яток торбинку, у якій колись зберігалися оселедці і від них ще залишився сильний запах. Потім вони ще неодноразово використовували торбинку «для заправки».

Навесні 1933 року, коли з'явилася трава, Василько з Іванком ходили на луг, щоб вгамувати голод бодай цією першою зеленню. Одного разу просто там втратили свідомість. Непритомними їх знайшли сусіди, забрали до себе і виходили. Але голодна смерть уже чатувала на Іванка — через якийсь час він таки помер. У тому ж році не стало і сестри Марини та найменшого братика Андрійка.

Рятуючи Васильку від голоду, старші брати і сестри відправили його до дядька Тимофія Філоненка в Білорусь. Завдяки цьому він і вижив...

«Війни вистачить і на твою долю»

Україна ледь оговталася від пережитого Голодомору, як знову прийшла біда

Хто дійшов до Берліна, залишав свої підписи на рейхстазі.

Василь Філоненко.

— війна. 22 червня 1941-го Василь разом з однолітками пас корови. В небі на невеликій висоті з'явилися літаки з хрестами на крилах, які летіли над залізницею в напрямку Києва. Хлопці подумали, що то санітарна авіація. Але один із літаків опустився ще нижче і біля підлітків упав град куль... Лише дивом ніхто з хлопців не постраждав, а літак полетів далі. Пілот бачив, по кому стріляв, і, мабуть, задовільнився тим, що налякав хлопців... Удома ж вони дізналися, що розпочалася війна.

Війна дуже змінювала людей: тихих і непримітних часто робила відважними і безстрашними, а сміливих і героїських іноді навпаки — боягузами.

Через декілька днів на військову службу призвали найстаршого брата Василя — Григорія. Прощаючись, він сказав Василю: «Війни вистачить і на твою долю». Невдовзі він пропав безвісти. І тільки у 1990 році син Василя Філоненка — Володимир — випадково прочитав у газеті «Сільські вісті» інформацію про те, що учні зі Скалата на Тернопільщині розшукують родичів, загиблого в їхньому місті Філоненка Григорія Васильовича. Виявилося, що це справді брат Василя Васильовича. Згодом, на День Перемоги, пан Василь побував на могилі брата. Його дуже щиро і гостинно прийняла місцева влада, учні, громадськість...

Однак повернімося у буремні роки війни. 5 серпня 1941 року окупанти зайняли станцію «Чоповичі». Окупація тривала до

листопада 1943 року. Відразу ж після звільнення села на війну був мобілізований, незважаючи на певні проблеми зі здоров'ям, брат Василя — Микола. А потім і він сам. Згодом доля звела їх на курсах підготовки у Народичах Житомирської області. Василь проходив підготовку на зв'язківця, а Микола на кулеметника. Якось Микола сказав братові: «Я буду першим номером кулеметного розрахунку і довго не повоюю, а ти зв'язківець — ще поживеш».

Після завершення курсів брати потрапили в одну роту. Слова Миколи виявилися пророчими. 19 січня 1944 року він загинув у Мозирському районі Білорусі. Про смерть брата Василь дізнався просто під час бою від знайомого бійця. Знайшов його понівечене осколками чи то міни, чи то снарядів тіло... Але навіть не мав часу поховати брата, оскільки рота йшла в наступ. Лише гірко заплакав над його тілом і побіг наздоганяти своїх бойових побратимів. (Під час підготовки матеріалу вдалося встановити точне місце поховання Миколи Філоненка — це село Скригалів Мозирського району. Ці дані я передав родичам загиблого).

А через місяць тінь смерті нависла й над самим Василем — він був тяжко поранений. Проте доля була милостивою: він, єдиний із п'ятьох братів, вижив. А потім — знову на фронт. Війна котилася все далі на захід і все ближче до лігва нацистів.

В один із весняних днів 1945 року батальйон, у якому служив Василь, зупинився на перепоchinoк біля дороги, яка вела на Берлін. Серед бійців вирізнявся непосидю-

думуючи, як вчинити, а потім сказав: «Молодець, солдат! Ти дуже влучно виразив бойовий запал радянських воїнів. За стійкість духу, мужність і рішуче прагнення громити ворога оголошую тобі 10 днів відпустки!». І вже зовсім по-батьківськи додав: «Ідь додому, синок, а ми за цей час і без тебе до Берліна дійдемо»...

22 квітня 1945 року на підступах до Берліна під сильним артилерійським і мінометним вогнем Василь Філоненко усунув шість пошкоджень телефонної лінії і забезпечив безперервний зв'язок батальйону з підрозділами. За цей подвиг його було нагороджено медаллю «За бойові заслуги».

А 25 квітня розпочався штурм Берліна. Німецькі війська в передсмертній агонії чинили шалений опір. Бої точилися за кожний будинок. В одному з таких боїв Філоненко наптовхнувся на групу німецьких солдатів. Не злякавшись переважаючих сил ворога, він вступив у нерівний бій і вогнем з автомата знищив п'ятьох солдатів і 10 узав у полон. Ще й захопив два станкових кулемети та один міномет. За це хороброго бійця було нагороджено орденом Слави III ступеня. Про ці подвиги я дізнався з нагородних листів Філоненка через сайт «Подвиг народу».

Після взяття рейхстагу воїнами опанували неймовірна радість і полегшення від того, що нарешті закінчилася ця страшна війна. Багато хто залишав свої підписи на колонах і стінах рейхстагу (деякі збережені й до сьогодні, їх можна побачити в німецькому парламенті). Залишив свій підпис і гвардії рядовий 83-го гвардійського стрілецького полку 27-ї гвардійської стрілецької дивізії Василь Філоненко.

3 війни — у голод

Я знав Василя Васильовича ще в розквіті сил, і мене дивувало те, як він міг здійснити такі подвиги, будучи дуже тихою і спокійною людиною. Відповідь на це питання якось мені дав учасник Другої світової війни, полковник у відставці Іван Федорович Нечаєв. За його словами, війна дуже змінювала людей: тихих і непримітних часто робила відважними і безстрашними, а сміливих і героїських іноді навпаки — боягузами...

Війна завершилася, але не закінчилася служба для Василя Філоненка, як і для багатьох тисяч молодих воїнів, які продовжили службу, оскільки серед цивільного населення не було юнаків, яких можна було призвати до війська.

Додому Василь Васильович зміг повернутися тільки в 1947 році. До речі, батько моєї дружини і учасник Другої світової Григорій Васильович Симончук (світла йому пам'ять) пішов на військову службу в 1939 році, пройшов усю війну, а додому повернувся лише в 1946 році, не побувавши за сім років жодного разу у відпустці. А сьогодні багато юнаків не хочуть йти до армії — не на чотири роки чи сім, як згадали ветерани, а й на півтора року, як того вимагає теперішнє законодавство. І це в країні, де знову точиться війна...

Герой же нашої розповіді після повернення додому працював у місцевому колгоспі. У 1947-му в Україні знову настали зловісні голодні часи. Кожного дня, йдучи на роботу, у вікні будинку своєї сестри Надії він бачив її трирічного синопка Толо. Серце Василя, який дитиною теж пережив подібне, краєв биль від того, що малюк голодував. Восени, щоб якось допомогти сестрі, Василь під час оранки картопляного поля знаходив бульбу, клав її в кишеню шинелі, а наприкінці робочого дня присипав шинель землею, щоб легше було знайти картоплю. Вночі повертався і забирив свої знахідки. Василь дуже ризикував: якщо його на цьому спіймали, то могли б судити за крадіжку.

У 1954 році Василь одружився з одиноким жінкою Ольгою, яка мала дочку Раю. У подружжя народилося двоє дітей — Валя і Володя. Але дружина померла молодістю, в 31 рік... Його друга дружина, Тетяна, теж мала дочку Олену. Згодом народився ще й син Сашко. Таким чином Василь Васильович виховав і вивів у люди п'ятьох дітей.

З 50-х років і до виходу на пенсію працював на залізниці. Василя Васильовича не стало в 2007 році, але пам'ять про нього живе у його дітях, шістьох онуках та чотирьох правнуках. За життя ветеран був не дуже горвкий і про свої подвиги на війні він ніколи не розповідав. Проте тепер його родина знатиме про них і гордитиметься своїм батьком і дідом... ■

Ніна РОМАНЮК
Волинська область

...їй судилося провести в останню дорогу сотні своїх побратимів. І над десятками безіменних могил зі скромними дубовими хрестами промовляти «Отче наш». А когось треба було втішити добрим словом у самотній старості, комусь пособити. «Уявляєте, у 1996 році, коли я прийшла в братство, нас було 3700 чоловік, а тепер і 200 не залишилося», — промовляє сумно пані Марія Ткачук, яка вже 18 років є стачною Волинського крайового братства вояків ОУН-УПА. І не стільки громадська посада зобов'язує її попри вельми поважний вік кудись постійно їхати, про когось турбуватися. Совість і пам'ять зобов'язують. І хоч сама вона не корінна волинянка, але ця земля її прихистила, коли їй, доньці чудового тернопільського краю, не знайшлося місця на отчій землі. Тільки за те, що вона так любила Україну, так прагнула її, як прагнув колись тато і вся її родина...

«Я бачила, як тато плакав за Україною»

— За щось же Бог мене ще тримає. Дев'яностий рік, а, дякувати, без палички йду, — посміхається пані Марія. — Та й пам'ять не підводить. Страшні часи були... Прокинешся вночі: корови ревуть, собаки гавкають, горить-палає село. Пережилося... Народилася я в Стегниківцях, неподалік Тернополя. Село наше невеличке, але початкова школа при Польщі була. Добре пізнала на собі, що таке польська окупація. Якщо не вивчила «Ойче наш», то на гречку в куток на коліна ставили і лінійкою били по руках. Не раз і не два получала. Не розкошували ми при поляках. Має батько кілька гектарів землі, розділить між дітьми, а прикупити більше землі не можна, якщо не маєш підданства польського. І так же вчитися не мав права у вищих навчальних закладах, якщо не прийняв підданства. Польський окупант перейшов ще совєцького. Нищив нас принципово. Мамин брат сидів у тюрмі за Польщі. Прийшли совєти — знову його взяли. Розстріляли десь у тюрмі. Два маминих брати так згнули. Тато мій у січових стрільцях був, пішов добровольцем у вісімнадцять літ. Його брат-січовик загинув під Львовом. А тато прийшов до бабці: «Мамо, зав'яжить щось там у хустинку. Я піду». Бабця каже: «Іване, Миколи вже нема». Все рівно пішов. Під Перемишлем потрапив у полон. У річці стояли цілу ніч, потім ноги у нього так опухали. Але вижив. Я бачила, як тато плакав за Україною. Посадить мене на коліна і розкаже, як у 1918 році втратили Україну. Вже все ніби було, і посли закордонні, вже фактично держава була. І втратили державу. Розкаже, а в самого сльози по щоках котяться...

■ А як ви прийшли в УПА?

— Неможливо було не прийти. Навчалася в Тернополі у гімназії, а там всі були оунівці. З мого села три дівчини і три хлопці навчалися в гімназії. Трохи на квартирі жили, трохи їздили додому. Останній випуск нашої гімназії практично весь пішов в УПА. І всі майже погинули, тільки дехто відійшов за кордон разом із повстанськими групами, що були ще не розгромлені й через Закарпаття пробілися.

Тоді всі щось робили для УПА. Бо вона була армією народу. І практично кожного можна було саджати. Одягали, годували, одяг збирали. Ми, гімназисти, літературу перевозили й поширювали.

■ Чи були у вашій місцевості українсько-польські конфлікти і вбивства, як було це на Волині?

— Поляки жили в нас, але про такі випадки я не чула. Три кілометри від нас село Лозова було. Там одні поляки жили. То вони виїхали в Польщу. Там

повстанці на польських обійстях закопували своїх убитих. Пам'ятаю такий випадок. Мій ровесник був в УПА. Він і ще п'ятеро чоловік перейшли з іншого району в село Гаї біля Тернополя. У нього там мама жила. Вночі зайшли в крайню хату. Мій однокласник залишив зброю і пішов маму провідати. А за ним біжить дівчинка з тої хати: «Зеню, Зеню!». А за нею вже совєти сунуть. Відразу кандали на руки. А ті п'ятеро хлопців відходять до лісу. Зав'язався бій, і всі вони там загинули. Мого однокласника засудили, дали 10 років. Він теж був у Воркуті, як і я. Коли вернувся, почав шукати їх. Люди закопали їх на польському подвір'ї у Лозовій. Могили зробили, хрест поставили, але потім зрівняли з землею ті могили. Зеньо їх знайшов, відкопав... Перепоховали на кладовищі.

■ До вас як добралася радянська каральна машина?

— До всіх добралися. Десятий клас я закінчувала вже в радянській школі. Із четвертого класу гімназії взяла нас у 9-й клас нової школи. Якось повстанці, це вже після війни було, прийшли ночувати в сусідську хату Ориси Бутрин. Вечоріло вже. Раптом ракети в небі, постріли. Я добігла до своєї хати, відкрила двері, ракети освітили подвір'я. Бачу, повстанці біжать через наше подвір'я, щоб через дорогу відійти. Тоді була вбита Орися і сотенний Чорний, родом десь із Бережанщини. А нас, дві дівчини, через три місяці після цього арештували. Вісім

«Останній випуск нашої гімназії практично весь пішов в УПА. І всі майже погинули, тільки дехто відійшов за кордон разом із повстанськими групами».

місяців тримали у тюрмі в Тернополі. Трибунал дав 10 років, статті звичні — 54-1а і 54-11, іншого у них не було. Ну а далі Воркута. Працювала у гравійному кар'єрі, це каміння таке, шліфоване водою, завантажували на машини. На роботу йшли по ливах, тримаючись за них, бо такі вітри були, що збивали з ніг і засипало снігом. Скільки нашого брата там засипало снігом! Ой-ой-ой! Гинули від хвороб і каторжної праці...

«Усіх синів віддала мати, щоб вільною була Волинь»

Пані Марія на мить замовкає і тяжко зітхає:

— Тоді у Воркуті страшний голод був. Нічого не було, картопля тільки сушена якась, овочів зовсім ніяких. Цинга страшна лютувала. Штабелями складали тих, хто доживав, і так вони доходили. І не тільки українці. Багато з Прибалтики дівчат було. Навіть із Німеччини в'язні були. Разом працювали і в тих кар'єрах, і на цегельних заводах. Усі оті заводи,

■ СВІДКИ ІСТОРІЇ

«Якою б Україна не була, а ми верталися до неї»

Учасниця УПА Марія Ткачук — про неволю, яка зробила українців рабами, та любов, через яку провела молоді роки на засланні

шахти нашими невольницькими руками були збудовані. Після табору ще два роки висилки відбула. Завезли з Воркути в Красноярський край. 200 кілометрів від Красноярська їхала у вантажівці в кузові. Пам'ятаю, була вражена, коли на висилку приїхала, був листопад, а там ячмінь на пні, овес стоїть некошений. Що ж таке? Виявляється, росіяни пиячать. Поки всіх грошей не проп'ють — на роботу не йдуть. Хай невольники працюють. Якщо треба щось із реманенту, то: «Йди к хохлу, у него все єсть!» У «хохла» хата навіть у лісі плотиком обгороджена, і все є. А кацапові не треба. Так вони і досі живуть. І поіншому не вмюють. Хай дурний «хахол» працює. Думала, там, на висилці, може, в який технікум чи інститут заочно вступлю. Хотілося вчителем бути чи лікарем. Не прийняли документи, бо «ссыльная»...

А після звільнення вже на рідній землі теж виявилася непотрібною. Їхала, летіла на батьківщину, а їй сказали за добу вибратися з Тернопільсь-

Пані Марія Ткачук із внучкою.

свою хатину і так причепилися якось на Волині. На все життя, виявилось...

Чоловік пані Марії Степан Андрійович був родом із села Сирники Луцького району. У його родині було четверо братів, і всі віддали себе українській справі. Троє загинуло, тільки Степан вижив. Сергій ще в 1937-му був в ОУН, мав зброю, загинув від необережного поводження з нею. Другий, Петро, був в УПА, біля Колок загинув, де в 1943 році діяла Колківська народна республіка, лежить у Ситниці (село біля Колок, де діяв великий госпіталь УПА. — Авт.). Василь утікав під час енкавеевської облоги і був застрелений. Уцілів тільки Степан, чоловік пані Марії, який отримав 20 років каторги.

«Усіх синів віддала мати, щоб вільною була Волинь», — написав тернопільський поет, коли Ткачуки розповіли йому історію своєї родини. Батько хлопців змушений був ховатися, вдома не жив: то в лісі, то в полі, через це захворів і помер. Матір (теж була Марія) везли в Сибір, але не довезли. Чи замерзла в товарняку, чи викинули десь із вагона... Так і зникла безслідно сім'я Ткачуків. Фактично всі Сирники були так само знищені. Село це було непокірним і бунтівним. Біля церкви була встановлена рейка, і, коли більшовики наближалися, хтось вдаряв у неї — всі втікали хто куди: в ліс, у поле, у схрони. Церква потім згоріла, а більшість сімей або вивезли,

або знищили. А в село наїхали переселенці з заходу. Вже коли Степан повернувся, то на пальцях можна було порахувати місцевих, яких він знав. І так було не з одним цим селом. Таку тактику радянська влада застосовувала до всіх бунтівних сіл Західної України.

«Нас знищили. Тому і не можемо дати лад своїй державі»

Пані Марія і сьогодні не полишає активної громадської роботи. Нещодавно її за жертвовну працю на благо України було нагороджено орденом княгині Ольги III ступеня. Дуже переймається тим, що з України їде у пошуках кращої долі наша молодь.

— То ж п'ять віків ми в неволі були. І хто може вирости? Раби. Нас просто знищили. Тому і не можемо дати лад своїй державі. Їдуть діти з України, кращих заробітків шукають. Але ж не вся радість у грошах. Якою б Україна не була, а ми верталися тоді до неї. А тепер тікають. Багатьом усе рівно, де жити, аби гроші були. Ота неволя зробила нас такими рабами, — сумно промовляє сивочола жінка. — Надія — лише на тих дітей, народжених у вільній Україні. То вже зовсім інше покоління. Вже можна надіятися, що вони будуть захищати ту Україну. Ці діти, які зараз народжуються, будуть патріотами. І може, серед них народиться наш, український Вашингтон, який виведе українців на шлях праведний... ■

Наталія Фешик
адвокат Дмитра Вербича

«Тільки одна із затриманих причетна до нападу. Це точна інформація. Я говорила з начальником карного розшуку. 7-8 травня має вирішуватися питання про застосування запобіжного заходу».

Іван ПОВАЛЯЄВ

■ ГУЧНА СПРАВА

За «бандерівця» відповісте

У Харкові затримано групу ліворадикалів із руху «Антифа», які напали на «кіборга» Дмитра Вербича

Оперативники СБУ і Нацполіції затримали минулої неділі на одній із квартир Харкова підозрюваних у нападі на ветерана АТО «кіборга» Дмитра Вербича. Сам напад стався 2 травня на столичному Подолі, після чого налякані негідники втекли до Харкова. Слідство у кримінальному провадженні веде поліція, процесуальне керівництво здійснює прокуратура.

Покарати «бандерівця»

Правоохоронці наразі не повідомляють інших деталей офіційно, але з неофіційних джерел відомо, що затриманих — семеро, серед них п'ять хлопців і дві дівчини. До мережі навіть потрапили оперативні фото під час затримання. Зазначається, що молоді люди позиціонують себе як антифашисти з ліворадикального руху «Антифа». При цьому в одного із затриманих виявлено паспорт громадянина Росії на ім'я Вячеслав Лукічев.

Речник СБУ в Харківській області Владислав Абдула підтвердив журналістам інформацію про затримання: «Так, СБУ дійсно брала участь у затриманні нападників. Ми співпрацюємо зі слідчим управлінням Національної поліції Києва. Вся детальна інформація наразі у них».

За неофіційними даними, одна із затриманих дівчат одразу розповіла слідчим, що того дня (2 травня. — Ред.) гуляла в районі київського Подолу з двома хлопцями і дівчиною. Компанія побачила молодика в футболці з українською національною символікою, хлопці сказали, що він бандерівець і його потрібно «покарати».

Після цього група «антифашистів» деякий час переслідувала ветерана АТО, захисника Донецького аеропорту Дмитра Вербича. Згодом молодики наділи маски і напали на нього, застосувавши газовий балончик та ніж. Потім втекли в бік супермаркету «Сільпо» і сіли в тролейбус.

Тепер поліція перевіряє зв'язки нападників і встановлює можливих замовників. Зауважимо, що для так званих ліворадикалів кожен АТовець автоматично є «нацистом».

«Ой, дівчино, чия ти?»

Пізніше в СБУ повідомили, що слідство встановило, що організатором нападу на «кіборга» Вербича є громадянин Росії, який залишив територію

України 4 травня та переховується у Польщі.

«Усі фігуранти справи встановлені та для проведення невідкладних слідчих дій будуть доставлені до Києва. Досудове слідство триває. Встановлено, що більшість нападників виїхала до Харкова, де, за інформацією СБУ, була затримана працівниками поліції», — заявили у прес-центрі СБУ.

Водночас адвокат постраждалого Дмитра Вербича Наталія Фешик у коментарі журналістам заявила, що серед затриманих лише одна жінка причетна до нападу. Її відвезли до Києва для обрання запобіжного заходу.

«Так. Тільки одна із затриманих причетна до нападу. Це точна інформація. Я говорила з начальником карного розшуку. Її везуть на Київ. 7-8 травня має вирішуватися питання про застосування запобіжного заходу», — сказала Фешик у коментарі «Громадському».

Посилаючись на слова слідчого поліції, адвокат зазначила, що інші затримані особи не причетні до скоєння злочину: «Дівчина у них просто проживала, ніби інші навіть у Києві ніко-

Ліворадикали під час затримання у Харкові.

ли не були, — їх затримали, але відпустили. Щодо того, чи зізналась жінка у скоєному, не може сказати, бо не бачила матеріалів справи».

За словами адвоката, щодо місцезнаходження інших чотирьох нападників поки немає інформації.

Як повідомляла «УМ», під час нападу Дмитру Іващенко (Вербич, Івіч) вдалося ухилитися від окремих ударів ножем та молотком, утім, нападники завдали удару ножем в нижню частину спини та залили очі сльозогінним газом. Але неочікуваний спротив підготовленого бійця налякав ліворадикалів і вони накивали п'ятами.

Вербича було госпіталізовано в обласну лікарню, йому зробили операцію. Після цього громадські активісти проаналізували різні відео з камер спостереження на місці події і вирахували в нападниках так званих «антифашистів» — учасників першотравневого маршу групи «Революційна дія».

Згодом поліція оприлюднила відеозапис нападу на Вербича та знімки ймовірних нападників. За фактом нападу ведеться кримінальне провадження за ч. 4 ст. 296 КК (хуліганство). Особам, причетним до вчинення правопорушення, загрожує до 7 років позбавлення волі. ■

■ ОТАКОІ!

Tesla для митника

Родина одеського фіскала за два роки купила три люксових електрокари

Іван БОЙКО

Дружина, брат і батько головного інспектора управління Державної фіскальної служби в Одеській області Василя Тарараки у 2017-2018 роках стали власниками трьох люксових електрокарів марки Tesla.

Як повідомляє Bihus.info, згідно з декларацією фіскала, у 2017 році його дружина Ганна придбала автомобіль Tesla Model S 2014 року випуску. Сам Василь Тарарака того ж року став власником електромобіля Nissan Leaf.

Обидві покупки їм ні-

бито обійшлися у трохи більше ніж 800 тисяч гривень, хоча насправді вартість самої лише Tesla на вторинному ринку становить від 45 до 60 тисяч доларів США.

За інформацією із відкритого реєстру МВС, 20 березня 2018 року в батька фіскала Валерія Тарараки з'явився електромобіль Mercedes-Benz ML350 2013 і дві Audi Q7 2015 і 2017 р. в. За підрахунками видання, сукупна вартість автопарку родини Тарараків становить понад 400 тисяч доларів. Також у 2017 році фіскал і депутат у сумі задекларували 68 тисяч євро, 168 тисяч доларів і понад 1 млн. гривень готівки.

На даний час Сергій Тарарака є депутатом Баранівської сільської ради Овідіопольського району Одеської області, а рані-

ше також працював у органах Державної фіскальної служби. Протягом десяти днів із дати покупки він мав подати декларацію про суттєві зміни у майновому стані, але так цього і не зробив.

У своїй декларації за 2017 рік депутат вказав автомобіль Mercedes-Benz ML350 2013 і дві Audi Q7 2015 і 2017 р. в. За підрахунками видання, сукупна вартість автопарку родини Тарараків становить понад 400 тисяч доларів. Також у 2017 році фіскал і депутат у сумі задекларували 68 тисяч євро, 168 тисяч доларів і понад 1 млн. гривень готівки.

Такими електрокарами класу люкс захоплюється родина митника Василя Тарараки.

Мати братів Тетяна Тарарака раніше працювала директором одеської школи №275. У 2015 році навчальний заклад опинився у центрі скандалу, оскільки його адміністрація вимагала від батьків учнів сплачувати по 700 доларів благодійних вне-

сків на рік. До того ж гроші потрібно було здавати винятково в доларах.

Зібрані кошти в подальшому нібито йшли на ремонт, оплату охорони і купівлю канцелярського приладдя. Проте, за версією батьків, насправді вони могли бути на-

правлені на фінансування будівництва приватної школи «Ерудит» в елітному селищі Совін'юон поблизу Одеси.

Засновником НВК «Ерудит» є вищезгаданий чоловік директорки школи та батько фіскала і депутата Валерія Тарарака. ■

РЕЗОНАНС

Бджолам жити

Європа проголосувала за заборону вбивати бджіл пестицидами

Оксана СОВА

Через пошесть використання токсичних речовин у сільському господарстві щодня по всьому світу почали гинути мільярди бджіл. Петиція, яку створили і розповсюдили в соцмережах європейських країн волонтери-природоохоронці, змогла переконати відповідальні органи ЄС повністю заборонити токсичні пестициди на законодавчому рівні. Це сталося після того, як найбільша в історії петиція за порятунок бджіл отримала мільйони

підписів. Відповідні звернення отримали ще й європейські міністри від провідних вчених та спілок фермерів. За заборону першими виступили Франція, Великобританія, Німеччина і ще дев'ять країн Єврозону.

Це величезна перемога, яка, на думку природоохоронців, відкриває шлях до ери більш стійкого сільського господарства. Але попереду ще битва за заборону пестицидів-убивць у США, Канаді та інших країнах на всіх материках. Міністрам сільського господарства і лідерам усіх держав

У бджіл по всьому світу з'явився шанс вижити.
Фото з сайту komahy.com.

продовжують надходити листи від мільйонів волонтерів-екологів наступного змісту: «Закликаємо вас негайно заборонити використання неонікотіноїдних пестицидів. Катастрофічна загибель колоній бджіл че-

рез їхній згубний вплив загрожують всьому харчовому ланцюжку. Якщо ми застосуємо зараз запобіжні заходи, то зможемо врятувати від вимирання не лише бджіл, а й безліч інших біологічних видів».

ПЕРЕГОВОРИ

Тваринників врятує експорт

Українська яловичина виходить на турецький ринок

Олена ЯРОШЕНКО

Республіка Туреччина належить до трійки світових лідерів серед країн-споживачів яловичини. А географічні чинники сприяють тому, що ця держава дуже зацікавлена в імпорті потрібної їм м'ясної продукції з України. Тому сам Бог велів скористатися чудовою нагодою налагодити вигідну співпрацю українським тваринникам. Тим паче, що вони останнім часом постійно втрапляють у халепу через перманентні революції в податковому законодавстві, яке у нас постійно переколюють змінні політекономісти.

Минулого тижня з робочим візитом до українських колег прибула місія Головного директорату захисту та контролю Міністерства сільського господарства Республіки Туреччина. Її мета — оцінка системи державного контролю за виробництвом яловичини. З представниками компетентного органу Туреччини зустрілися керівники відповідних структурних підрозділів Держпродспоживслужби. У рамках місії фахівці Республіки Туреччина ознайомилися з функціями і повноваженнями Держпродспоживслужби, її територіальних органів. Також відбулися візити до центральної лабораторії Державного науково-дослідного інституту з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи, державного підприємства «Агентство з ідентифікації і реєстрації тварин». А щоб переконатися в реальній здатності українських поставальників забезпечити потенційних покупців якісним м'ясом, представники турецької сторони запланували безпосередньо проінспектувати діяльність господарств, що утримують ВРХ, та забійних підприємств. У підсумку роботи цієї місії ми отримуємо оцінку системи державного контролю за виробництвом м'яса яловичини.

Сторони вже встигли обмінятися думками щодо подальшої роботи компетентних органів. Зокрема, домовилися про способи та перспективи подальшого узгодження ветеринарних сертифікатів і підписання відповідних форм для експорту української яловичини до Туреччини. Перший заступник Голови Держпродспоживслужби Андрій Жук пообіцяв, що його служба зробить усе від неї залежне, щоб експортні можливості для українських виробників сільськогосподарської продукції розширювалися. Бо для аграріїв це сьогодні чи не найреальніший спосіб втриматися на плаву, отримавши відносно незалежність від непередбачуваної зарегульованості внутрішнього ринку.

НОВИНИ ПЛЮС

Експорт зернових пригальмувався

З початку маркетингового року Україна екпортувала трохи більше 34 мільйонів тонн зернових. У розрізі культур це 15,1 мільйона тонн пшениці (у тому числі продовольчої — майже 8,7 мільйона, фуражної — понад 6,4 мільйона), ячменю — понад 4 мільйони тонн, кукурудзи — понад 14 мільйонів тонн. Такі дані наводить Департамент фітосанітарної безпеки, контролю у сфері насінництва та розсадництва Держпродспоживслужби. За аналогічний період минулого маркетингового року експортовано майже 36,9 мільйона тонн зернових. Також у рамках поточного маркетингового року експортовано понад 4,6 мільйона тонн олійних культур (ріпаку — 2,1, сої — понад 2,5 мільйона тонн). Станом на аналогічну дату минулого року експорт олійних становив майже 3,9 мільйона тонн.

Медові стратегії

Державну реєстрацію пасік, простежуваність продукції бджільництва на ринку та впровадження європейських стандартів якості обговорили учасники регіонального «круглого столу» «Ринок виробництва меду: від традицій до світового експорту» у Рівному. Представники Мінагрополітики, Держпродспоживслужби, експерти Офісу ефективного регулювання, проекту EU4Business, представники громадськості та бізнесу приділили особливу увагу безпечності та якості меду. Визначили найбільш

проблемні питання та кроки для збільшення обсягів виробництва меду, підвищення його доданої вартості через створення та просування національних брендів. У рамках «круглого столу» презентовано книгу «Регулювання ринку виробництва меду», розроблену Офісом ефективного регулювання. Це перший крок у створенні системи ефективного управління українським ринком меду та її наближенні до прогресивних світових стандартів. Обсяги експорту меду тим часом постійно зростають: торік з України експортовано майже 68 тисяч тонн меду. За приблизними підрахунками, у нашій країні налічується понад 400 тисяч пасічників, які виробляють у середньому 70 тисяч тонн меду за рік. Це — перше місце в Європі. До того ж, майже 99 відсотків меду виробляють домашні господарства.

Антикорупційна сіль

Щоб мінімізувати корупційні ризики, ДП «Артемсіль» ввело в дію нову програму для попередження та виявлення корупції. Програма проголошує принцип «нульової толерантності» до будь-яких її проявів на підприємстві. Документ підготували з урахуванням кращих вітчизняних і міжнародних практик в антикорупційній сфері, відповідно до Конституції України, Закону України «Про запобігання корупції», Закону України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні». Перед ухваленням програми

оцінили корупційні ризики у діяльності ДП «Артемсіль», обговоривши в трудовому колективі її основні положення.

А кому посаду?

Міністерство аграрної політики та продовольства України оголосило конкурси на зайняття вакантних посад фахівців із питань реформ у два нові генеральні директорати. Конкурсантів очікують дев'ять посад. Серед них три керівні для Директорату стратегічного планування та євроінтеграції (потрібні очільники експертної групи стратегічного планування, експертної групи бюджетного планування та експертної групи з питань євроінтеграції) і одна для Директорату безпечності та якості харчової продукції (керівника експертної групи у сфері карантину, захисту рослин). Директорату безпечності та якості харчової продукції також потрібні державні експерти експертних груп у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, у сфері ветеринарної медицини, здоров'я та благополуччя тварин, у сфері карантину, захисту рослин Директорату безпечності та якості харчової продукції (дві посади). Вакантне також місце державного експерта експертної групи стратегічного планування Директорату стратегічного планування та євроінтеграції. Інформація щодо проведення конкурсів є на порталі вакансій Career.gov.ua та на сайті Національного агентства України з питань державної служби.

РЕКЛАМА

Для дому на довгі роки

Saturn[®]
Зроблено в Україні

■ ЗУБОЖІННЯ

Як же ж хочеться нормального життя

Стан, коли людина через матеріальну скруту недоотримує необхідного, в Україні у сім разів вищий, ніж у країнах ЄС

Тарас ЗДОРОВИЛО

Хоч бідність, як переконає приказка, й не є вадою, але пересічному українцю хочеться кращого життя. А на сьогодні «незможників» по Україні, згідно з офіційними даними Держстату, більше 60%.

Опитування показали, що грошей на те, щоб бодай раз на рік поїхати всією сім'єю відпочивати, немає у половини опитаних. Майже третина українців не вистачає гривень на оплату необхідних товарів та послуг охорони здоров'я, 29% — на автомобіль, 14% — на комп'ютер. Четверть опитаних через фінансові труднощі не можуть повністю та своєчасно сплатити рахунки ЖКП. Крім цього, кожен четвертий опитаний не має достатньо коштів для того, аби через день їсти страву з м'ясом, рибою або їх вегетаріанським аналогом.

Найбільша частка таких респондентів у Закарпатській, Івано-Франківській, Черкаській, Сумській, Херсонській та Вінницькій областях, а найменша — у Києві, Рівненській, Полтавській та Київській областях. Не мають грошей для щоденного споживання недорогих продуктів харчування — 9%, через брак коштів не могли собі дозволити раз на п'ять років оновити одяг і взуття 26% дорослих українців.

«Загалом є дев'ять ознак матеріальної депривації, тобто стану, спричиненого недоотриманням необхідного, — пояснює Людмила Черенко, завідувача відділом досліджень рівня життя населення Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України. — Зокрема, йдеться про брак коштів для своєчасної та в повному обсязі сплати орендних/іпотечних платежів, платежів за споживчими кредитами або оплати житлово-комунальних послуг; для підтримання достатньо теплої температури у помешканні; для неочікуваних, але необхідних витрат за рахунок власних ресурсів; для споживання страв із м'ясом, рибою або їх вегетаріанським еквівалентом через день; для тижневого сімейного відпочинку не вдома один раз на рік; на автомобіль; на пральну машину; на кольоровий телевізор; на телефон (у тому числі мобільний). Якщо людина каже, що їй не вистачає коштів на чотири із цих дев'яти пунктів, то це вже крайній рівень матеріальної депривації».

За даними Держстату, наші співвітчизники найчастіше потерпають від неможливості дозволити собі неочікувані необхідні витрати за рахунок власних ресурсів. І якщо в країнах ЄС серед опитаних таких 36%, то в Україні — 60%. Загалом депривація населення в Україні була за різними пунктами більшою у 2-7 разів, ніж у країнах ЄС.

«Якщо порівнювати результати, отримані у 2007 році та у 2017-му, то частка тих, хто досяг крайнього рівня матеріальної депривації, збільшилась із 29% до 32,6 відсотка. Бідність традиційно найбільш поширена у багатодітних родинах та у сільських домогосподарствах, у неповних сім'ях та тих, де немає працюючих осіб», — каже Людмила Черенко.

Рівень бідності, за ознаками депривації, торік був найбільшим за період із 2007 року майже в усіх групах домогосподарств. І всі ці загрозливі цифри врешті повинні підштовхнути можновладців до певних рішучих кроків, які дадуть змогу підвищити рівень життя більшості українців. Адже ще трохи такого «життя» — й молодші повтікають за кордон, а старші вимруть. ■

Світлана МИЧКО

У Тернополі відбулося дійство, якого раніше тут ще не було ніколи. Вулицями міста — від воріт місцевої військової частини до центрального майдану — пройшли урочистим маршем із бойовим прапором більше тисячі військовослужбовців 44-ї окремої артилерійської бригади, які прибули на ротацию після виконання бойових завдань на сході України. Вони крокували не в парадних формах, а в «робочих» одностроях, але це не применшило урочистості обстановки. На всьому шляху тернополяни вітали своїх захисників прапорами, квітами, вигуками «Героям слава!» та плакатами з написами на кшталт «Дякуємо за відвагу» та «Ми пишаємося вами!».

Хода завершилася урочистостями на Театральному майдані, де військовослужбовців привітали представники місцевої влади, духовенства, волонтери. Хвилиною мовчання присутні вшанували побратимів, які загинули на сході України, захищаючи її територіальну цілісність та незалежність. Кращих бійців артилерійської бригади було відзначено державними та відомчими нагородами. Після чого воїни вишикувалися особливим чином, вибудувавши символічну карту України. Як повідомив присутній на заході командувач військ оперативного командування «Захід» генерал-майор Олександр Павлюк, тернопільська артилерійська бригада вперше за чотири роки повернулася у повному складі до пункту постійної дислокації. «Рівень виконаних завдань військовослужбовцями оцінюю на відмінно, — зазначив

■ ГЕРОЯМ — СЛАВА!

Марш замість параду

Захисники України урочисто пройшли вулицями Тернополя

Під час урочистого маршу.
Фото з сайту doba.te.ua.

він. — Зараз їх чекають відпустки, а згодом артилеристи відновлюватимуть боєздатність та пройдуть вишкіл на бойове злагодження». У свою чергу, міський голова Тернополя Сергій Надал сказав, що пишається тим, що «одна з найвідоміших артилерійських

бригад України — славна 44-та — дислокується у Тернополі й асоціюється саме з ним». Відтак запевнив, що Тернопільська міська рада й надалі опікуватиметься військовою частиною і постійно допомагатиме військовим у забезпеченні всім необхідним. ■

■ МОНІТОРИНГ

Шкідників не шкода

У саду «оселився» «Інспектор Метео», який вміє слати СМС

Людмила НІКІТЕНКО
Черкаська область

Уманський національний університет садівництва розвиває унікальною метеостанцією «Інспектор Метео». У саду цього навчального закладу її встановили фахівці компанії «Ай Ті-Лінкс».

«Використання цієї станції у практичному садівництві дозволяє контролювати різноманітні характеристики місцевих агробіоценозів і здійснює значний позитивний вплив на планування сільськогосподарських робіт, попереджуючи захворювання рослин і появу на них шкідників», — розповідають «Україні молодій» в Уманському університеті садівництва.

За словами фахівців цього вищого навчального закладу, з допомогою подібних метеостанцій садівник чи фермер має можливість упродовж усього року стежити за погодними умовами у своєму саду, теплиці чи полі в режимі онлайн. Адже метеорологічна станція обладнана датчиками температури повітря, вона здатна контролювати кількість опадів, напрямок та швидкість вітру, вологість повітря, атмосферний тиск.

«Ця метеостанція дуже розумна. Вона здатна навіть надсилати садівнику SMS-повідомлення, якщо виникають критичні умови для розвитку культури», — пояснюють унікальність метеостанції в Уманському університеті.

«Інспектор Метео» вже «працює» в саду Уманського університету садівництва.

І додають, що, оскільки розвиток більшості хвороб рослин залежить від погодних умов, отримані з метеорологічної станції дані вже допомагають розробити та впровадити необхідні формули для прогнозування поширення хвороб і розвитку шкідників для різних видів сільськогосподарських культур у режимі реального часу. Тож робота «Інспектора Метео», пояснюють уманчани, допоможе їм визначити норми поливів для конкретних культур, зменшити

ймовірність розповсюдження хвороб рослин і поширення шкідників, заощадити кошти на внесення засобів захисту рослин у разі відсутності ризику, а ще збільшити врожайність і якість продукції, що вирощується.

«Усі спостереження метеостанції будуть використовуватися студентами під час проведення лабораторних і практичних занять, написання курсових та дипломних робіт, а також нашими науковцями», — підсумовують в університеті. ■

■ ДОПОМОГА

Ой чий то кінь стоїть

Як лікують бійців АТО за допомогою іпотерапії

Анастасія БАНДУРА
Київська область

У колишній резиденції Януковича коні лікують бійців АТО від посттравматичного синдрому. Такий метод має назву іпотерапія і ґрунтується на спілкуванні людини з цими прекрасними тваринами. Коні беруть участь в реабілітації військових майже у всіх країнах світу.

У Межигір'ї таку програму розпочали за-

дяки власниці кінного клубу La petite Ecurie Наталії Тертиці, яка познайомилася з техніками іпотерапії у Франції і 2014 року збрала скакунів із різних куточків світу, придатних саме для роботи з хворими людьми. На конфермі наразі мешкають вісім «терапевтів», що володіють «даром» лікувати. За кілька років курс іпотерапії пройшли вже понад 1 500 осіб. Для військових ця процедура абсолютно безплатна.

Терапія починається з певного ритуалу.

Спершу треба з-поміж «терапевтів» обрати «свого», потім почистити його спеціальною щіткою, причесати йому хвіст та гриву — це сприяє встановленню контакту між людиною і твариною. Військовослужбовці часто пригощають своїх улюбленців яблуками, бубликами, морквою та іншими смаколиками.

Під час верхової їзди пацієнти виконують спеціальні вправи, які розслабляють спину. Бійці розповідають, що регулярні тренування допомагають їм налагодити сон, стати спокійнішими, а також знімають втому, агресію, піднімають настрій. Адже спілкування з кінями — це лише позитивні емоції.

Власниці клубу зауважує, що в подальших планах — створення спеціальної програми, завдяки якій бійці зможуть під час курсу реабілітації жити просто на фермі й щодня спілкуватися зі своїми «терапевтами». ■

Інститут літератури імені Т.Г.Шевченка Національної академії наук України;
Фонд сприяння розвитку мистецтв;
газета «Україна молода»; Центр рейтингових досліджень «Еліт-Профі»

■ ЛАВРЕАТ

Інкубатори любові

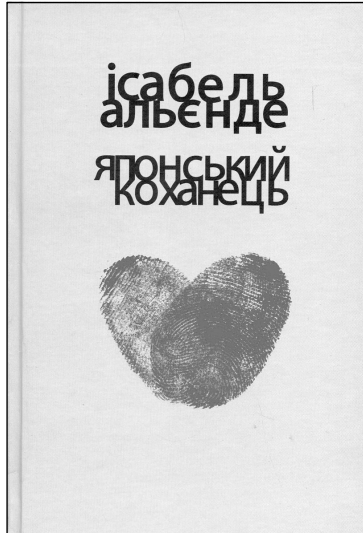
«Хрещена мати»
Ісабель Альєнде

Костянтин РОДИК

Останній, написаний 2015-го, роман Ісабель Альєнде «Японський коханець» (Л.: Видавництво Анетти Антоненко), — родинна сага у найточнішому значенні цього терміну. Романний формат, що сплітає у мегаісторію головні прозові сюжети: час, пам'ять, спадкова еволюція людини і соціуму, кохання. У класичних зразках усе це поєднувалося за допомоги психології, подеколи — символіки. Прикладом першого способу в сучасному українському письменстві можуть правити кілька романів Валерія Шевчука та «Музей покинутих секретів» Оксани Забужко, другого — «НепрОсті» Тараса Прохаська. Оце, вважай, і все. Решта — приміром, «Тема для медитації» Леоніда Кононовича чи «Століття Якова» Володимира Лиса — лише експлуатують зовнішні ознаки сімейної саги, реалізуючи локальні цілі.

Записана-осмислена фамільна пам'ять — це Книга книг, від Біблії починаючи. Хоч як крути, саме саги є каноном літературної мудрості. Приклади неспростовні: Достоевський, Пруст, Фолкнер, Маркес. Сага — символічна матриця людського буття. Уся — не підійомна для одного літератора. Тож кожний письменник експериментує на своєму кластері.

Ісабель Альєнде «досліджує» витоки кохання й «доходить висновку», що здатність любити зароджується у сім'ї, і ключову роль тут відіграють бабуся-дідуся. «Ті перші чотири роки під заступництвом діда й баби були найщасливішими в його житті, і Ларрі, неначе скарб, зберігав у пам'яті найменші подробиці». Це про персонажа другого плану — що вже казати про головних ге-

роїв.

Власне, в «Японському коханцеві» дві родинні історії. Обидві починаються з великого вибуху у персональному космосі. У першому випадку заможні польські євреї встигають відправити маленьку доньку до американських родичів — в останню можливість мить перед голокостом. У другому, п'ятдесят років потому, дід з бабусяю зі злиденного пострадянського молдавського села відправляють за океан онуку з біографією доньки Шевченкової Катерини.

Траєкторії сходяться в модерному інтернаті для старих під Сан-Франциско. Історії переплітаються, мов виноградна лоза, зчіпляються найчутливішими пагонами, якими, звісно, є досвід кохання кожної жінки. Від вісімдесятирічної перебігає до двадцятирічної пам'ять часу: «Чого ти чекаєш, щоб почати бути щасливою?.. Чекати не можна... Життя надто коротке, щоб бути пунктуальним».

Зрештою, переповідати перипетії лавстори так само негречно, як і вказувати пальцем на злочинця наприкінці детективу. Обидві історії дискретні, перервані жіночими захопленнями іншими проявами життя та епістолярними

періодами, а «старше» кохання ще й набуває містично-безтілесної стадії. Поетичні історії, що, однак, не мають нічого спільного з мелодрамою, хоча на кожній лежить тінь екзистенційної трагедії. Це світ анти-барбі. «Істоти взаємозамінної поведінки, створіння без твердої субстанції» (Мілан Кундера. Смішні любові. — Л.: Класика, 2001) — лише в масовці. На кону ж — мудрість пережитого, що уможливило повну свободу: «Маю відстояти часу, і вперше в житті від мене ніхто нічого не чекає. Я не повинна щось доводити, кудись бігти: кожен день — подарунок, і я сповна цим тішусь».

Але й у цьому баунті-стані треба пильнувати: «Кошмари минулого скидалися на курну дорогу: легкий подув вітерця міг здійняти пилову бурю». Це не так про скелетів у шафі, як про символічну гігієну, котрою опікується традиційна казка — прадавній інструмент контролю підсвідомості, яким оперували «старші жінчини племені или деревни, эти человеческие «богини-матери», которых церковь впоследствии утвердила в роли «крестных матерей» (Кларисса Пинкола Естес. Бегущая с волками. Женский архетип в мифах и сказаниях. — К.: София, 2002). Роман «Японський коханець», що на поверхні зближує романтичною веселкою, — на правду про «терплячу інтуїцію» оцих хрещених матерів, які оберігають і непомітно виштовхують своїх похресниць на вірний шлях до самих себе.

Ісабель Альєнде — вельми спостережлива письменниця. Тож, мандрівка архетипними глибинами супроводжується безліччю завіконних картинок, що нібито геть не пов'язані з маршрutom. Ось, приміром, побіжна згадка про спробу ресоціалізації депресивних регіонів: «Фундація опікувалася створенням зелених зон у проблемних кварталах. Ця ініціатива, що мала передусім естетичні, екологічні та оздоровчі цілі, спричинилася до несподіваних соціальних вигод. Там, де з'являлися сад, парк або майдан, зменшувался рівень злочинності, бо самі ватажки та учасники банд, які раніше ладні були

порішити одні одних за паке- ратних сантиметрів території, об'єднувалися, щоб разом дбати про цей куточок міста, що тепер належав їм». А через півсотні сторінок (за фабулою — по кількох роках) дізнаємося, що «громадські парки чахнули, засмічені нечистотами, шприцями та використаними презервативами. Там оселилися жебраки зі своїми візками з брудним манаттям і картонними накриттями». І помічаємо, що той занепад співав із широкою чорною смугою в коханні жінки, компанія якої і провадила той соціопсихологічний експеримент. Авжеж, лікування депресій — як приватних, так і колективних, — справа аж ніяк не одномоментна, довга й марудна, без гарантованого результату, але така, що вимагає постійних рестартів.

Або ось частина оповіді з 1942 року, коли у Сполучених Штатах інтернували понад 120 тисяч японців. У тих концентраційних

таборах (що відрізнялися від радянських та німецьких так само, як нинішні західні в'язниці — від пострадянських) неофіційну владу перебравли ті самі старі жінки, що дбали про завтра у сьогодні: «Склали програму спортивних та інших заходів, аби молодь не тинялася без діла й не піддавалася зневірі».

Зневіра — ворог №1 для Ісабель Альєнде; атакує її, де тільки бачить. Подолання цієї психічної недуги — спосіб упоратися чи не з усім, що заважає жити: «У будь-якому віці людина мусить мати якусь мету. Це найкращий балізація проти багатьох лих... Заняття та рух були для хворих най-дієвішим знеболюючим».

Будь-яка сага — такий собі енциклопедичний довідник, що пропонує варіанти відповідей на складні запитання «чому?» і «навіщо?». «Японський коханець» цілком задовольняє такі очікування, а відтак, казав Г'юте, «де всього є, там кожен візьме щось» (Фауст. — К.: Дніпро, 1981). ■

КРАСНЕ ПИСЬМЕНСТВО / зарубіжна література

Офіційні результати Всеукраїнського рейтингу «Книжка року 2017». R — рейтинг видання: кількість набраних балів поділена на кількість експертів номінації.

		R
1.	Ісабель АЛЬЄНДЕ. Японський коханець. — Л.: Видавництво Анетти Антоненко, 288 с.(п)	30,11
2.	Томас ПІНЧОН. Віголошення лоту 49. Сер. «Майстри світової прози». — К.: Видавництво Жупанського, 192 с.(п)	26,56
3.	Сол БЕЛЛОУ. Герцог; П'єр ЛЕМЕТР. До побачення там, нагорі; Патрік МОДІАНО. Нічна трава. Сер. «Карта світу». — Х.: Фоліо, 416+416+122 с.(п)	19,11
4.	Орхан ПАМУК. Химерність моїх думок. — Х.: Фоліо, 509 с.(п)	17,89
5.	Кейт АТКІНСОН. Руйні Бога. — К.: Наш формат, 416 с.(п)	17,78
6.	Річард БРОТІГАН. Ловля форелі в Америці. — К.: Комубук, 208 с.(п)	16,78
7.	Курт ВОННЕГУТ. Галапагос. — Чернівці: Книги-XXI, 224 с.(п)	16,78
8.	Яцек ДЕНЕЛЬ. Матінка Макрина. — К.: Комора, 352 с.(п)	14,67
9.	Девід Герберт ЛОУРЕНС. Коханець леді Чаттерлей. — Л.: Видавництво Старого Лева, 428 с.(п)	13,78
10.	Ерік-Емманюель ШМІТТ. Концерт пам'яті янгола. — Л.: Видавництво Анетти Антоненко, 160 с.(п)	13,78
11.	Патрік МОДІАНО. Щоб не загубитися у місті. Сер. «Лавреати Нобелівської премії». — К.: Видавництво Жупанського, 144 с.(с)	12,78
12.	Дж.М.КУТЗЕЕ. Безчестя. — Х.: Клуб сімейного дозвілля, 224 с.(п)	11,94
13.	Мішель Марк БУШАР. Том на фермі; Карлос ГОРОСТІСА. Аероплан; Віда ОГНЄНОВИЧ. Мілева Айнштайн; Жослін СОСЬЄ. До щирої птахи; Сара СТРИТСБЕРГ. Країна Медея. Сер. «Коллекція театральна». — Л.: Видавництво Анетти Антоненко, 96+96+128+160+120 с.(п)	10,61
14.	Маргарет ЕТВУД. Оповідь Служниці. — Х.: Клуб сімейного дозвілля, 272 с.(с)	10,56

* У підномінації оцінювали 112 видань

Костянтин ДИКАНЬ

З казок ми починаємо життя, слухаючи на ніч дідуся Панаса. Ними й завершуємо — розказуючи їх онукам. А подорослішавши, читаємо вже не казки, а байки і притчі. Хтось не читає й того — і все життя танцює на граблях.

Тексти, просотані мудрістю, відомі споконвіку. Згадаймо притчі Соломона чи байки Езопа. Та й в Україні байкарів вистачало. Книга Володимира Колінька «Суспільство нейтральних територій» (К.: Люта справа, 2016) є новітньою спробою дати повчання дорослим щодо гострих проблем сьогодення у класичний спосіб творення казок-притч із претензією на суб'єктивно-ідеалістичну філософічність.

Ідеалізм автора полягає в постійному наголошенні примату Бога в біблійно-ортодоксальному сенсі: «На початку було Слово, а Слово в Бога було, і Бог було Слово» (Ів. 1:1). Відтак, якщо розв'язка проблеми виглядає непереконливо, В.Колінько беззастереж-

■ СОФІЯ

Казки для дорослих

як територія свободи

но апелює до Бога. Це, звісно, не тертуліанівське «Вірую, бо це абсурдно», але й не методологічна підстава науки, а саме: «Чим ближче ми знаходимося до певної істини, тим простішими є основні закони, котрі її описують». Відповідь на питання про доцільність звернення до трансцендентальної аргументації в атеїстичному середовищі отримаємо з часом, аналізуючи вплив книги В.Колінька на українців: така собі онтологія/метафізика проти емпірики.

Від початку В.Колінько ставить сакраментальне для кожного питання: «Що нового сказати про вже сказане?». Жанр, обраний ним — притча/байка — дозволяє аналізувати мо-

рально-етичний стан суспільних відносин. І це виглядає як «казка про мрію», де моральний імператив — «цю книжку написано з повагою до всіх і з любов'ю до кожного».

Ключовою ідеєю є концепція «Раю як першої Нейтральної території — сукупність нематеріальних чинників: ідей, моральних настанов, постулатів, тверджень, заповідей, які проявляються в матеріальному світі в певний час на певній території через делегування людьми своїх намірів, вчинків,

часу, зусиль, грошей». Якщо менш химерно, то «Нейтральна територія» — це будь-яка частина віртуального простору, де панує інтелектуальна свобода. Її матеріальним відображенням є творча деструкція, втілена в найрізноманітніші предмети, речі чи, навіть, процеси.

Водночас її протилежність — «негативна Нейтральна територія» з усіма атрибутами (негативними ідеями, генезисом, рушіями, впливом на людину й суспільство тощо) залишилася практично неопрацьованою. Вибір між ними, тобто між добром і злом, людина робить інтуїтивно.

Гуманістична мета автора — зробити індивіда, котрий прочитає і сприйме книгу, Богом Людиною, яка слідує Заповідям Господа, хоча подеколи складається враження, що В.Колінько доволі абстрактно їх уявляє, щось на кшталт: усе хороше — то Боже і навпаки. Текст структуровано на окремі теми, розкриті в декількох коротких есеях. На початку — життєва історія з авторським тлумаченням. Так само побудовано есеї: заголовна алого-

рична оповідка, тлумачена автором на основі злободенних прикладів. Щоразу — коротенький підсумок; імперативне моралістичне судження (мораль).

На відміну від класичних байок — текст прозовий, із прагненням образності. Зайвої дидактичності можна було би уникнути суворішою редакцією. Кожна тема ілюстрована малюнком. Щоправда, важко зрозуміти необхідність візуалізувати есеї «Щирість і формальність» Ленінінм із дітьми. Політикам, надто лівим, притаманне облудне моралізування: їхні інвективи щодо правильних/хибних норм і цінностей лицемірні й далекі від правди життя. Вірю, що вони такі лишаться в минулому — надто не хочеться бачити їх на Нейтральній території моралі й свободи майбутнього. Можливо, цьому сприятиме й текст Володимира Колінька, бо «кожна людина здатна на велике, але не кожна усвідомлює на що саме вона здатна». ■

Редактор сторінки
Костянтин Родик
rodyk@meta.ua

TAKE КІНО

Діта Рієтума: Якщо зарубіжна група приїжджає знімати до Латвії, можна отримати фінансову підтримку

Директорка Національного кіноцентру Латвії — про виділені на фільми вісім мільйонів євро та цікаві латвійцям українські стрічки

Ліна МЕЛЬНИК

У столичному кінотеатрі «Ліра» 27-29 квітня проходили Дні латвійського кіно в Україні. Проект приурочено до соті річниці проголошення Латвійської Республіки. У програмі представили п'ять стрічок латвійських кінорежисерів. Подію організовано спільними зусиллями Національного кіноцентру Латвії, Посольства Латвійської Республіки та мережі кінотеатрів «Київкінофільм».

Відомі латвійські кіномитці з радістю завітали до України. На зустрічах із глядачами режисер Яніс Стрейч зізнався у своїй щирій любові до Києва. Режисер фільму «Хроніка Меланії» Вієстурс Кайриш розповів, з яким незадоволенням поставились у Росії до бажання знімати на її території фільм про депортацію латишів до Сибіру, а актор Мартиньш Вілсон заповнив, що коли хоч трохи поживе в Україні, то неодмінно заговорить українською мовою. До речі, Надзвичайний та Повноважний Посол Латвії в Україні Юріс Пойканс, який відкривав Дні латвійського кіно, також звернувся до публіки українською. Скориставшись нагодою, ми вирішили розпитати про сучасне латвійське кіномистецтво директорку Національного кіноцентру Латвії Діту Рієтуму, яка теж завітала до Києва.

Кіно — довговічна інвестиція

■ **Пані Діто, розкажіть, будь ласка, як розвивається кіноіндустрія в Латвії, які процеси там відбуваються?**

— Думаю, в такій великій країні, як Україна, я повинна розпочати з масштабів. Мешканців у Латвії менше двох мільйонів. Відповідно, ринок як загалом кіно, так і національного кіно дуже обмежений. В основному, все кіновиробництво можливе тільки завдяки державній підтримці.

Протягом останніх чотирьох років я керую Латвійським національним кіноцентром, це головна інституція, яка розподіляє гранти для продюсування фільмів. Звісно, цей процес завжди пов'язаний із конкурсами, до того ж доволі складними. Якщо казати коротко, то робота Національного кіноцентру Латвії — фінансувати вітчизняне кіно.

Після економічної кризи 2008 року фінансування латвійського кіно було, м'яко кажучи, аскетичним. За офіційною статистикою, фільмів випускалось немало, та високу цифру допомагали підтримувати документалістика та анімація.

Однак, якщо ми говоритимемо про великі ігрові картини, бо переважно саме вони приваблюють широкі маси глядачів, то у нас були часи, наприклад, 2014-2015 роки, коли виходили тільки три-чотири латвійські картини на рік. Це надзвичайно мало. А якщо виникали проблеми з виробництвом фільмів, то процес затягувався, за рік виходило лише дві кінострічки. Це настільки мізерна цифра, що в тому інтенсивному потоці, який пропонує Голлівуд, пересічний глядач латвійського кіно навіть не помічав або ж помічав лише дорогі фільми.

У Латвії є продюсер і режисер, який, починаючи з кінця 2000-х, знімає національні блокбастери. Це тривалий процес, картини дорогі, коли фільм виходить, він привертає велику увагу. Також знімають арт-хаус, який подорожує фестивалями, та якість цих картин поки що не достатньо висока. Однак усе змінюється на краще.

У соту річницю незалежності Латвії, яка припадає на 2018 рік, наші політики, на щастя, усвідомили доцільність інвестицій у кіно, оскільки кінофільми люди будуть дивитися і в 2018 році, і через рік, два, п'ять... Кіно — це

довговічна інвестиція. Отже, в зв'язку з ювілеєм Латвії, ми отримали досить значне в масштабах нашої країни фінансування — приблизно вісім мільйонів євро, які розподілили на три-чотири роки.

■ **Це фінансування усього латвійського кіно, зокрема й документального?**

— Ні, це додаткові кошти. Раніше наше фінансування не виходило за межі трьох-чотирьох мільйонів євро на всі стрічки загалом. А з нагоди сторіччя, у 2017 році, ми отримали дев'ять мільйонів євро, такого з початку 90-х у нас ще не траплялось. Тому ми запустили у виробництво шість повнометражних ігрових фільмів, дві повнометражні анімаційні картини і вісім повнометражних документальних фільмів, які можна віднести до жанру документальної драми.

Програма виявилась успішною, у Латвії вже відбулося сім прем'єр, усі вони викликали позитивний резонанс у публіки. Відкрила цю програму кінострічка «Дідусь, що небезпечніший за комп'ютер», яку ми привезли і на Дні латвійського кіно в Україні. Ця мила дитяча, точніше навіть сімейна комедія стала другим найкасовішим фільмом у Латвії. Коли стрічку вперше показували по телебаченню, ми побили рекорд за кількістю глядачів — півмільйона людей увімкнуло телевізор, щоб переглянути її. Можливо, не всі додивились до кінця, та їх вона зацікавила.

Я думаю, це великий успіх не тільки окремої кінострічки — це великий успіх латвійської кіноіндустрії в цілому. Адже найголовніше, чого досягла ця програма, — повернула глядачів у кінозали. Тепер вони хочуть переглянути всі шістнадцять фільмів цієї програми. Ми рекламуємо всю програму загалом, окремі продюсери рекламують свої картини, тобто виходить подвійний маркетинг.

Фільми метрів і простенькі комедії

■ **Якщо говорити про відомих латвійських кінорежисерів, ми в Україні чудово знаємо такі імена, як Алоїз Бренч, Гунар Пієсис, Яніс Стрейч. Які нові обличчя з'явилися останнім часом у Латвії? Кого ви могли б виділити з сучасних режисерів?**

— На жаль, Яніс Стрейч філь-

У фільмі «Дідусь, що небезпечніший за комп'ютер» знімався актор Мартиньш Вілсон.

Діта Рієтума.
Фото з власного архіву.

мів більше не знімає. Алоїз Бренч був великим майстром жанру, та його з нами вже немає. Якщо порівняти фільми Бренча з сучасним кінематографом, мушу визнати, що зараз жанрове кіно не настільки добре, та це проблема загалом європейського кіно. Так історично склалося, що європейські режисери не хочуть і не дуже вміють знімати жанрове кіно.

Зараз у Європі популярні арт-хаус, модернізм, злегка егоцентричні картини. Великі шедеври, а це картини, матриця яких створювалась у 60-х роках минулого століття — Інґмар Бергман, Жан-Люк Годар, — тепер не популярні. Якщо в наш час знімати такі картини, то виникне проблема з глядачами — вони, на жаль, не звикли до таких фільмів.

Та якщо ми говоримо про спроби працювати в жанрових рамках, я повинна назвати Андрея Екіса та Айгарса Граубу, які знімають історичні картини — національні блокбастери. Екіс — режисер фільму «Свінгери», який, як я розумію, добре сприйняли і в Україні. Це його перша комедія — простенька картина, знята в естетичній телебачення. Екіс і «походить» із телебачення: працював на телебаченні, був власником телеканалу. Як усі, хто зайнятий у цій сфері, він дуже добре знає, чим привабити глядацьку аудиторію, відчуває її смаки, сегменти ринку.

■ **А яке кіно приваблює латвійських глядачів?**

— Ті ж «Свінгери». Простенькі комедії. У Латвії довгий час не було комедій. Яніс Стрейч знімав дуже тонкі, вишукані національні комедії. Але так, як працював Стрейч, ніхто зараз працювати не вміє, більше такого таланту немає. Екіс — інша історія, він створює аудіовізуальні продукти на продаж. Це не добре і не погано, просто зовсім інша сфера. Користується популярністю останній історичний блокбастер «Перстень Намея» Айгарса Грауби про латвійських вікінгів XIII століття, який зараз іде в кінотеатрах Латвії.

Також популярні дитячі картини для перегляду всією сім'єю, такі як «Рай '89» — розповідь про події періоду розпаду Радянського Союзу і Балтійський шлях очима маленької дівчинки. Це дебют молодої режисерки Мадари Дішлере, який з успіхом

пройшов у Латвії. Фільм «Білле», що базується на однойменній біографічній повісті відомої письменниці Візми Белшевіці. За перший тиждень кінострічка збрала 15 тисяч глядачів, що для Латвії дуже багато. У нас навіть великі блокбастери — фільми Екіса — збирають близько ста тисяч. У Латвії обсяг ринку невеликий, понад цю кількість зібрати просто неможливо.

Про здоров'я національного кінематографа

■ **Дні латвійського кіно в Україні — це своєрідна відповідь на Дні українського кіно в Латвії, які пройшли у Ризі в жовтні 2017 року. Чия це була ідея?**

— У цьому напрямку активно працює Валтерс Кагаїніс. У нього давні зв'язки з Україною, і він був одним з ініціаторів проведення минулорічних Днів українського кіно в Латвії, які проходили у величезному ризькому кінотеатрі «Сплендидшелес». Вони пройшли дуже вдало — було багато глядачів. Чесно кажучи, я боялась, тому що люди в Латвії не знають українського кіно, на жаль, зараз воно не так популярне, адже не потрапляє у наш кінопрокат. Та кінозал на п'ятсот місць виявився вельми заповненим.

Знаю, що в Україні останнім часом стали знімати більше картин. Звісно, не можна очікувати шедеврів, якщо ти знімаєш два кінофільми на рік. Повинен бути процес, різноманіття жанрів, фільми повинні створюватися для різних сегментів аудиторії, тільки тоді ми можемо говорити про здоров'я національного кінематографа.

■ **Якщо Рига вперше провела Дні українського кіно, то для Києва подібний досвід не новий. Адже Дні латвійського кіно вже відбувались в Україні в 2012 році, та, хоч як це прикро, досі не стали щорічною подією...**

— Так, на жаль. У минулорічних фестивалях були різні організатори. Дуже багато залежить від зацікавленості усіх сторін — і посольства, і тих людей, які нас приймають в Україні. Цьогоріч у зв'язку зі столітнім ювілеєм у нас з'явилося більше ресурсів, аби показати фільми в форматі Днів кіно, і нам це вдалося.

■ **Як відбирали кінострічки на Дні латвійського кіно?**

— Цим займалась співробітниця кіноцентру Ліґіта Сауліте разом з Латвійським посольством. Також начальниця відділу з організації роботи кінотеатрів мережі КП «Київкінофільм» Олена Бабій переглядала запропоновані фільми і радила, які зможуть зацікавити українських глядачів.

Запросили актора Мартиньша Вілсона, тому що знаємо: він популярний в Україні, його тут знають ще з часів фільму «Міраж». Він не знімався у латвійських фільмах близько двадцяти років. «Дідусь, що небезпечніший за комп'ютер» — це його повернення і в латвійській кінематографі також.

Загалом це вперше в моєму досвіді, коли я приїжджаю на фестиваль у форматі Днів кіно, звичай я цього не роблю. Латвійські й українські кінорежисери рідко бувають на Днях кіно, але вони зустрічаються на міжнародних кінофестивалях. Минулого літа я відвідувала Одеський кінофестиваль, зустрічалась з паном Пилипом Ілленком, запрошувала українські знімальні групи приїжджати до Латвії і знімати фільми у нас. Якщо зарубіжна група приїжджає знімати до Латвії, можна отримати навіть фінансову підтримку. Для цього потрібно працювати в тандемі з латвійськими продюсерами. Для кіноцентру важливо уможливити контакт продюсерів з різними країнами.

■ **Які фільми Україна і Латвія знімають у копродукції?**

— Те, що у нас пройшло в прокаті нещодавно і пролунало досить гучно, — це документальна стрічка «Українські шерифи», знята за підтримки Латвії. Студія VFSFilms досить активна в міжнародних проектах. Також спільний україно-латвійський фільм Романа Бондарчука Dixie Land, який переміг на минулорічному Одеському кінофестивалі, виробництва та дистрибуції латвійської продакшн-компанії «Авантіс», якою керує Ілона Бічевська.

«Свінгери» — досить екстравагантний приклад, коли латвійський режисер, українські актори та українські інвестиції створюють вдалий комерційний продукт. Останні два-три роки спільні проекти популярні, їх багато, і вони бувають сенсаційними. ■

■ ЧАС «Т»

«Енеїда»: кожному — своє

Скіфська баба, Венера, статуя з острова Пасхи, Нефертіті, Лаокоон, Аполлон — культурні знаки різних епох і цивілізацій у прем'єрі Донецького обласного драмтеатру

Ельвіра ЗАГУРСЬКА

У Донецькому академічному обласному драматичному театрі (м. Маріуполь) пройшла прем'єра, яка не просто здійняла хвилю, а викликала ціле цунамі глядацьких емоцій. Виявилось, що в кожного глибоко в душі живе свій ідеальний образ «Енеїди», витвореної видатним письменником, митцем і масоном Іваном Петровичем Котляревським, і ці образи — один ідеальніший за інший.

Вистава режисера Анатолія Левченка (він є автором сценічної версії, постановки та сценографії), м'яко кажучи, непростата. Особливо впливають на глядача культурні знаки не лише різних епох, а й цивілізацій: скіфська баба, Венера, статуя з острова Пасхи, Нефертіті, Лаокоон, Аполлон — і це дає змогу помістити Україну, репрезентовану головним героєм, у контекст цивілізаційного розвитку.

Власне, на це спрямовані всі знакові системи «Енеїди», особливу роль у якій відіграє музична. Тут музика не є ілюстрацією сценічного тексту; доволі складна і, на перший погляд, строката партитура є чіткою системою лейтмотивів, кожен з яких, у свою чергу, теж репрезентує музичний зріз різних епох та країн: «Місячна соната» Людвіга ван Бетховена, «Гуцулка Ксеня» Я. Барнича, саундтрек до «Таємних матеріалів», «Мелодія» М. Скорика, «Ранок» із «Пер Гюнта» Е. Гріга, «Горіла сосна, палала», Onlytime Енії, грегоріанський хорал *Dogime*, «Канни зів'яли» ВІА «Опришки», «Ой летіла бомба з московського краю» etc. Знаки супроводжують Енея у його довгій мандрівці і землею, і пеклом (до слова, символами Аїду у виставі є статуя Свободи і статуя робітника та селянки з серпом та молотом).

Ця вистава апелює до глядача, позбавленого стереотипних очіку-

Автор, Еней та козаки.

вань на кшталт «якщо Котляревський — то «Наталка Полтавка», а якщо на сцені має бути Україна, то її обов'язково повинні «супроводжувати» мальви, тини з горщиками, соняшники та козаки у шароварах. Парадоксально, але майже все це наявне і в цій «Енеїді», з однією різницею: це ознака жанру, зазначеного автором та дотриманого режисером — бурлескно-травестійної поеми, — який передбачає вираження серйозного змісту невідповідними йому образами та засобами.

Вистава швидше нагадує складне мозаїчне полотно, аніж вигаданий сувій із надписом «Червоне — то любов, а чорне — то журба», чого багато хто від неї очікує. Багато в чому непередбачувана, вона, природно, викликає увесь спектр емоцій від «Ух, ти!...» до «Це не «Енеїда»!!!...». На жаль, навіть деякі фахівці керуються принципом «Це не Чехов» (Брехт, Лорка тощо). Та якби він був провідним і правильним у своїй суті, деякі види театру, як-от, приміром, театр абсурду, взагалі би не з'явилися.

Іван Петрович писав

Автор — засл. арт. України Анатолій Шевченко, Юнона — Дар'я Недавня.
Фото Лева САНДАЛОВА.

свою «Енеїду» аж 26 (!) років, на відміну від «Наталки Полтавки» та «Москаля-чарівника», створених упродовж одного — 1819 року. Вона теж була символічним твором для нього, а для нас, окрім багато іншого, вона є знаком особистісного зростання письменника як геніально митця (чомусь у цій градації обдарованості Котляревського мало хто розглядає). Скажіть «внезапно» кому-небудь: «Енеїда!!!» — й у відповідь почувете «Еней був парубок мотор-

ний...», а якщо в людини непогана пам'ять, то й «... і хлопець хоч куди козак». А як щодо Дідониного відчайдушного «Боги! Я з ним забула вас...» або ж: «...Юнона, суча дочко...», «Готуйте шні до ярма», «Боги носи пови-тикали»...

Ось і виходить, що глядач чекає Енея-парубка-моторного, і навіть має в уяві його повну психологічну характеристику, бо наслідують стереотипи, а вистава ці стереотипи намагається зруйнувати... ■

■ ФЕСТИВАЛЬНИЙ СИНДРОМ

На підвищенні «Мельпомена Таврії»

Двадцятий театральний фестиваль у Херсоні збирає театри з дванадцяти країн

Людмила ОЛТАРЖЕВСЬКА

На фестивалній мапі українського театру, яка нині, на щастя, майорить численними назвами, «Мельпомена Таврії» завжди стоятиме на умовному підвищенні. Два десятиліття тому художній керівник Херсонського обласного музично-драматичного театру імені Миколи Куліша Олександр Книга запросив на перший театральний форум і з того часу невтомно примножує його мистецький авторитет.

«Ми починали як фестиваль музичних прем'єр, перший фест тривав три дні. Згодом почали запрошувати театральні колективи з інших країн, фестиваль отримав статус міжнародного, — згадає сьогодні Олександр Книга. — За ці два десятиліття він переживав різні періоди, не лише безтурботні й позитивні: в 2014-му, приміром, коли росіяни захоплювали Крим, наша «Мельпомена Таврії» відзначала повноліття і ми в Херсоні вручали їй український паспорт. Той фестиваль запам'ятався великою кількістю патріотичних заходів: вїздом у Херсонські степи з концертною програмою до Дня прикордонника, патріотичними флеш-мобами, показом модельної колекції «Слава Україні», розгортанням 500-метрового рушника єдності...»

На ювілейний фестиваль, який розпочнеться 17 травня і триватиме протягом десяти днів, прийдуть театри з Португалії, Німеччини, Литви, Польщі, Угорщини, Туреччини, Ізраїлю, Білорусі, Вірменії, Грузії, Молдови. До театральної афіші вписано 51 виставу від 43 театрів, які переглянуть близько 25 тисяч глядачів. Серед українських прем'єр, що будуть презентовані у Херсоні, — легендарний «Вій» Житомирського театру імені Івана Кочерги; дві вистави везе на фестиваль «Дикий театр»; свої останні прем'єри презентують і самі херсонці... Спеціальна подія — світова прем'єра проекту «Херсон 1918/2018» (автор — Максим Курочкін, режисер — Андрій Май), який готують українські та німецькі актори.

Цього року фестиваль матиме кілька локацій не лише у Херсоні, як зазвичай, а й у сусідньому Миколаєві (всього буде задіяно 20 різних майданчиків). Організатори херсонської «Мельпомени» сподіваються, що вже наступного року «Мельпомена на Миколаївщині» виокремиться у самостійний фестиваль. Більше того, про свій мистецький форум заговорили і херсонські лялькарі.

Вуличні джазові концерти, виставки Світлани Леонтєвої та Ольги Гноболіної, літературні зустрічі та автограф-сесії відомих українських письменників, кіно — такими будуть позатеатральні події на «Мельпомені». ■

Людмила ЧЕЧЕЛЬ

У Центральному державному архіві-музеї літератури і мистецтва України відбулося урочисте відкриття міжархівної документально-художньої виставки «Собор душі» до 100-річчя від дня народження Олеса Гончара та 50-річчя видання роману «Собор». Виставка триватиме два місяці.

«В експозиції виставки представлено оригінали цінних архівних документів, що зберігаються в ЦДАМЛІМ України, копії архівних документів, надані родиною Олеса Гончара та

■ ДО ДАТИ

Класик і нащадки

У Києві діє виставка до 100-річчя від дня народження Олеса Гончара

архівними установами, які долучилися до виставкового проекту, що різнопланово відтворюють основні віхи життя і творчості письменника-класика. На виставці представлено графічні та скульптурні роботи Руслана

Найди, книжки Леси Гончар і Руслана Найди, фотографії та документи з родинного архіву, які репрезентують життя і творчість талановитих нащадків родини Олеса Гончара», — констатувала Олена Чижова, дирек-

торка архіву-музею.

Теплими спогадами про Олеса Гончара поділилися письменник, Герой України Юрій Мушкетик, літературознавець Сергій Гальченко, український режисер-документаліст, лауреат Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка Валентин Сперкач.

Окрасою заходу став виступ учнів спеціалізованої школи №76 імені Олеса Гончара, які здійснили інсценізацію уривку новели Олеса Гончара «Модри Камень», представили «Поезію Другої світової війни» за мотивами його «Фронткових поезій» та показали зворушливий номер

за мотивами листування Олеса Терентійовича та Валентини Данилівни Гончар.

На відкритті виставки переглянули документальний фільм, створений на основі архівних кінодокументів, що зберігаються в Центральному державному кінофотофоноархіві України ім. Г. С. Пшеничного, та уривків документального фільму Володимира Сперкача про Олеса Гончара.

У заході взяли участь онука Олеса Гончара, українська письменниця Леся Гончар із чоловіком, скульптором і графіком, Русланом Найдю. ■

■ ПРЕМ'ЄР-ЛІГА

Стимули для чемпіонів

Не змігши переіграти принципового опонента з Маріуполя, динамівці дали «гірникам» зелене світло для дострокового чемпіонства

Григорій ХАТА

Перед зустріччю з «Маріуполем» у чемпіонаті України в столичному «Динамо» не могли не тримати в фокусі своєї уваги фінал національного Кубка проти «Шахтаря», котрий відбудеться 9 травня в Дніпрі.

До недавнього часу приазовці не входили до числа принципових суперників «біло-синіх», але відтоді, коли в українському футболі почали говорити про «маріупольгейт», у динамівців у Донецькому регіоні з'явився ще один безкомпромисний опонент.

У випадку, коли й з приазовцями потрібно було зіграти в повну силу й у всеозброєнні підійти до кубкового «класико», розподіл «біло-синіми» власних сил у цьому контексті мав стратегічне значення.

Зрештою, вийшло так, що перший тайм проти «Маріуполя» динамівці вирішили не форсувати й, як наслідок, завершили його з негативним результатом.

Усю другу половину гри підопічні Олександра Хацкевича «присиділи» на воротах суперника, проте дали одного голу, та й то забитого з пенальті, справа не дійшла.

Давні проблеми динамівців, пов'язані з подоланням насиченої оборони опонента, зно-

ву дали про себе знати. Академічний стиль гри, відсутність нестандартних, неординарних дій — не дозволили столичній команді взяти три пункти й серйозно мінімізували сподівання динамівців на чемпіонство.

Загалом, і до поєдинку з «Маріуполем» шанси «біло-синіх» на золоті нагороди були не такими високими, як у «гірників», котрим до завершення чемпіонату важливо набирати в кожній грі максимальну кількість очок, а в заключному матчі першості — проти «Динамо» — не програти головному конкуренту з хокейним рахунком. Однак, схоже, до останнього дня чемпіонату «золота» інтрига не протримається. На відміну від динамівців минулого уїк-енду «Шахтар» очки не втратив, відтак уже в наступному турі матиме нагоду оформити 11-те за ліком чемпіонство.

Після осічки в матчі з «Маріуполем», який своєю нічиєю в Києві яскраво підтвердив свої єврокубкові амбіції, в «Динамо» неабияк сподівалися на те, що «Зоря» зможе відібрати очки у «гірників». Окремі ЗМІ навіть заявили про існування серйозного фінансового стимулу для луганського колективу від «Динамо». Захистити можливу нічию підопічні Юрія Вернидуба намагали-

Вирвавши на останніх хвилинах перемогу в «Зорі», «Шахтар» максимально наблизився до виграшу 11-го за ліком чемпіонського титулу. Фото з сайту shakhtar.com.

ся, як леви, проте вистояти під натиском «Шахтаря» не змогли, пропустивши вирішальний гол на 89-й хвилині поєдинку. Незважаючи на здобуття трьох балів, у «Шахтарі» після гри посилю розкритикували саму ідею фінансового стимулювання одних клубів іншими, котра, за словами наставника донецьчан Паулу Фонсеки, за-

боронена УЄФА. Хай там як, а «гірники» неймовірно близькі до того, аби захистити чемпіонський титул. При цьому боротьба за інші визначальні позиції в турнірній таблиці далеко не завершена. Це стосується не тільки «бронзи» та останньої єврокубкової позиції, а й місця у «зоні виживання».

■ ТАБЛО

Чемпіонат України. Прем'єр-ліга. Другий етап. 30-й тур. Поєдинки за 1-6 місця
«Шахтар» — «Зоря» — 2:1
Голи: Феррейра, 20; Тайсон, 89 — Іурі, 63
 Харків, стадіон «Металіст», 7690 глядачів
«Динамо» — «Маріуполь» — 1:1
Голи: Циганков, 54 (пен.) — Борячук, 15
 Київ, стадіон «Динамо», 7860 глядачів
«Верес» — «Ворскла» — 0:0
 Львів, «Львів Арена», 1110 глядачів
Поєдинки за 7-12 місця
«Чорноморець» — «Карпати» — 1:1
Голи: Смірнов, 75 — Швед, 14
 Одеса, стадіон «Чорноморець», 3650 глядачів
«Олександрія» — «Зірка» — 1:0
Гол: Запорожан, 37
 Олександрія, стадіон «Ніка», 1850 глядачів
«Олімпік» — «Сталь» — 0:2
Голи: Кузик, 79; Копитов, 90+1
Вилучення: Доронін, 59 («О») Київ, стадіон «Динамо», 430 глядачів

Турнірна таблиця:

	І	В	Н	П	М	О
1. «Шахтар»	30	23	3	4	69-22	72
2. «Динамо»	30	20	7	3	61-24	67
3. «Ворскла»	30	13	6	11	34-34	45
4. «Зоря»	30	11	10	9	44-41	43
5. «Маріуполь»	30	10	7	13	36-39	37
6. «Верес»	30	7	13	10	27-28	34
	І	В	Н	П	М	О
7. «Олександрія»	30	8	15	7	28-26	39
8. «Олімпік»	30	8	9	13	28-36	33
9. «Карпати»	30	7	12	11	24-44	33
10. «Зірка»	30	7	9	14	21-38	30
11. «Сталь»	30	6	8	16	22-39	26
12. «Чорноморець»	30	5	11	14	25-48	26

Бомбардири: Феррейра — 21, Марлос (обидва — «Шахтар») — 16, Циганков («Динамо») — 13.

■ ПЕРША ЛІГА

32-й тур. «Гірник-Спорт» — «Інгулець» — 2:0, «Балкани» — «Оболонь-Бровар» — 0:0, «Авангард» — «Кремінь» — 1:0, «Полтава» — «Волинь» — 1:0, «Колос» — «Черкаський Дніпро» — 1:0, «Десна» — «Миколаїв» — 3:0.
31-й тур. «Суми» — «Авангард» — 2:1, «Черкаський Дніпро» — «Арсенал» — 1:0, «Кремінь» — «Балкани» — 1:1, «Геліос» — «Полтава» — 0:2, «Миколаїв» — «Гірник-Спорт» — 1:0, «Нафтовик» — «Жемчужина» — 1:0, «Інгулець» — «Рух» — 1:0, «Волинь» — «Колос» — 0:1, «Оболонь-Бровар» — «Десна» — 0:2.
 Поєдинок «Жемчужина» — «Суми» — не відбувся через зняття одеситів з турніру, а матч «Рух» — «Геліос» — через серйозні кадрові проблеми останніх.
Лідери: «Полтава» — 71, «Арсенал» — 66 (31 матч), «Інгулець» — 66, «Десна» — 65, «Колос» — 60, «Авангард» — 48.
Бомбардир: Акименко («Інгулець») — 25.

■ ФУТБОЛЬНА МОЗАІКА

Олексій ПАВЛИШ

Ліга Європи

Арсен Венгер покидає «канонірів» без трофеїв — у битві за фінал ЛЄ «Арсенал» мінімально поступився мадридському «Атлетико». «Матрацники» ж пробилась до 5-го єврокубкового фіналу за останні 9 сезонів. Суперником підопічний Сімеоне буде французький «Марсель», який в овертаймі дотиснув «Ред Булл» із Зальцбурга.

Вирішальний матч пройде 16 травня у Ліоні.

1/2 фіналу. Матчі-відповіді. «Атлетико» (Іспанія) — «Арсенал» (Англія) — 1:0 (Дієго Коста, 45; перша гра — 1:1), **«РБ Зальцбург» (Австрія) — «Марсель» (Франція) — 2:1** (у дод. час; Хайдара, 53; Сарр, 65 (у свої ворота) — Роланду, 116; 0:2).

Англія

Володарі «золотої корони» АПЛ — «Манчестер Сіті» — уперше в сезоні не забіли у домашньому матчі чемпіонату, розписавши «суху» мову з «Хаддерсфілдом».

Тим часом головною інтригою останніх двох турів є боротьба «Ліверпуля», «Тоттенгема» і «Челсі». «Мерсисайдці», які, схоже, повністю зосередилися на підготовці до фіналу ЛЧ, мінімально поступилися лондонцям, але все ще залишаються на прохідному третьому місці.

Минулого ж уїк-енду вся Велика Британія з острахом, співчуттям та надією стежила за історією хвороби легендарного шотландського тренера Алекса Фергюсона, котрий у суботу переніс екстрену нейрохірургічну операцію через крововилив у мозок. «Будьте сильні, здобудьте перемогу», — такими словами підтримував свого іменитого наставника за часів своїх виступів за «Манчестер юнайтед» знаний данський воротар Петер Шмейхель.

Прем'єр-ліга. 36-й тур. «Ліверпуль» — «Сток Сіті» — 0:0, «Бернлі» — «Брайтон» — 0:0, «Крістал Пелас» — «Лестер» — 5:0,

«Хаддерсфілд» — «Евертон» — 0:2, «Ньюкасл» — «Вест Бромвіч» — 0:1, «Саутгемптон» — «Борнмут» — 2:1, «Суонсі» — «Челсі» — 0:1, «Вест Хем» — «Манчестер Сіті» — 1:4 (Крессуелл, 42 — Л. Сане, 13; Сабалета, 27 (у свої ворота); Габріел Жезус, 53; Фернандіньо, 64), **«Манчестер Юнайтед» — «Арсенал» — 2:1** (Погба, 16; Феллаїні, 90+1 — Мхітарян, 51), **«Тоттенхем» — «Уотфорд» — 2:0** (Аллі, 16; Г. Кейн, 48).

37-й тур. «Брайтон» — «Манчестер Юнайтед» — 1:0 (Гросс, 57), **«Сток Сіті» — «Крістал Пелас» — 1:2, «Борнмут» — «Суонсі» — 1:0, «Лестер» — «Вест Хем» — 0:2, «Уотфорд» — «Ньюкасл» — 2:1, «Вест Бромвіч» — «Тоттенхем» — 1:0, «Евертон» — «Саутгемптон» — 1:1, «Манчестер Сіті» — «Хаддерсфілд» — 0:0, «Арсенал» — «Бернлі» — 5:0** (Обамеянг, 15, 75; Ляказетт, 45; Колашинац, 54; Аюубі, 64), **«Челсі» — «Ліверпуль» — 1:0** (Жиру, 32).

Лідери: «Манчестер Сіті» (36 матчів) — 94, «Манчестер Юнайтед» (36 матчів) — 77, «Ліверпуль» — 72, «Тоттенхем» (36 матчів) — 71, «Челсі» (36 матчів) — 69, «Арсенал» (36 матчів) — 60.
Бомбардир: Салах («Ліверпуль») — 31.

Іспанія

Каталонська «Барселона» уже в ранзі чемпіона продовжила свою безпрограшну серію в Ла Лізі, у меншості поділивши очки з мадридським «Реалом».

А підопічні Зідана, маючи поєдинку у запасі, після осічки «Атлетико» є фаворитами на «срібло».

Ще одним представником Іспанії у ЛЧ наступного сезону буде «Валенсія».

Примера. 35-й тур. «Леванте» — «Севілья» — 2:1, «Еспаньйол» — «Лас-Пальмас» — 1:1, «Реал Сосьєдад» — «Атлетик» — 3:1, «Реал Мадрид» — «Леганес» — 2:1 (Бейл, 8; Боржа Майораль, 45 — Брашанц, 66), **«Вільярреал» — «Сельта» — 4:1, «Хетафе» —**

«Жирона» — 1:1, «Алавес» — «Атлетико» — 0:1 (Гамейро, 78 (пен.)), **«Валенсія» — «Ейбар» — 0:0, «Депортиво» — «Барселона» — 2:4** (Лукас Перес, 40; Чолак, 64 — Коупінью, 7; Мессі, 38, 82, 85), **«Бетіс» — «Малага» — 2:1.**

36-й тур. «Севілья» — «Реал Сосьєдад» — 1:0, «Жирона» — «Ейбар» — 1:4, «Атлетик» — «Бетіс» — 2:0, «Сельта» — «Депортиво» — 1:1, «Вільярреал» — «Валенсія» — 1:0 (Маріо Гаспар, 86), **«Малага» — «Алавес» — 0:3, «Атлетико» — «Еспаньйол» — 0:2** (Мелендо, 53; Баптістан, 77), **«Лас-Пальмас» — «Хетафе» — 0:1, «Барселона» — «Реал Мадрид» — 2:2** (Саурес, 10; Мессі, 52 — Роналду, 14; Бейл, 72).

Лідери: «Барселона» (35 матчів) — 87, «Атлетико» — 75, «Реал Мадрид» (35 матчів) — 72, «Валенсія» — 67, «Бетіс» — 59, «Вільярреал» (35 матчів) — 57.
Бомбардир: Мессі («Барселона») — 33.

Італія

Обігравши «Ювентус» двома турами раніше, «Наполі» все ж не зміг нав'язати боротьбу «старій синьйорі» на фініші сезону.

Туринці не без проблем здолали «Інтер» і «Болонью», тоді як підопічні Саррі несподівано поступились «Фіорентині» і не обіграли «Торіно». Отже, «б'янконері» на 99% гарантували собі сьоме посілля «скудетто».

Серія А. 35-й тур. «Рома» — «К'єво» — 4:1 (Шик, 9; Джеко, 41, 67; Ель-Шаараві, 66 — Інглезе, 88), **«Інтер» — «Ювентус» — 2:3** (карді, 52; Барцальї, 65 (у свої ворота) — Дуглас Коста, 14; Куадрадо, 87; Ігуаїн, 89), **«Кротоне» — «Сассуоло» — 4:1, «Аталанта» — «Дженоа» — 3:1, «Беневенто» — «Удінезе» — 3:3, «Болонья» — «Мілан» — 1:2, «Сампдорія» — «Кальярі» — 4:1, «Верона» — «СПАЛ» — 1:3, «Фіорентина» — «Наполі» — 3:0** (Сімеоне, 34, 62, 90+4), «Торіно» — «Лацио» — 0:1.

36-й тур. «Мілан» — «Верона» — 4:1, «Ювентус» — «Болонья» — 3:1 (Де Майо,

у свої ворота); Хедіра, 63; Дібала, 69 — Верді, 30 (пен.)), **«Удінезе» — «Інтер» — 0:4, «К'єво» — «Кротоне» — 2:1, «Дженоа» — «Фіорентина» — 2:3, «Лацио» — «Аталанта» — 1:1, «Наполі» — «Торіно» — 2:2** (Мертенс, 25; Гамшик, 71 — Базеллі, 55; Де Сільвестрі, 83), **«СПАЛ» — «Беневенто» — 2:0, «Сассуоло» — «Сампдорія» — 1:0, «Кальярі» — «Рома» — 0:1** (Юндер, 15).

Лідери: «Ювентус» — 91, «Наполі» — 85, «Рома» — 73, «Лацио» — 71, «Інтер» — 69, «Мілан» — 60.
Бомбардир: Іммобіле («Лацио») — 29.

Німеччина

Успішним вийшов кінець сезону для «Шальке» Євгена Коноплянки — українець повернувся до стартового складу «кобальтових» та допоміг їм виграти «срібло» та путівку у груповий етап ЛЧ.

Уперше після травми отримав ігрову практику нападник «Боруссії» (Д) Андрій Ярмоленко, але «джмелі» у 2 турах взяли лише 1 бал. «Опорник» «Байєра» Владлен Юрченко традиційно залишився у запасі.

Перша Бундеслига. 32-й тур. «Хоффенхайм» — «Ганновер» — 3:1, «Баварія» — «Айнтрахт» — 4:1 (Дорш, 44; Вагнер, 76; Рафінья, 87; Зюле, 90 — Алле, 78), **«Шальке» — «Боруссія» (М) — 1:1** (Каліджурі, 45 (пен.) — Рафаель, 32; Коноплянка («Ш») — до 90 хв.), **«Герта» — «Аугсбург» — 2:2, «Фрайбург» — «Кельн» — 3:2, «Вольфсбург» — «Гамбург» — 1:3, «Байєр» — «Штутгарт» — 0:1, «Майнц» — «РБ Лейпциг» — 3:0, «Вердер» — «Боруссія» (Д) — 1:1** (Делані, 45 — Ройс, 19; Ярмоленко («Б») — із 79 хв.).

33-й тур. «Боруссія» (М) — «Фрайбург» — 3:1, «Боруссія» (Д) — «Майнц» — 1:2 (Філіпп, 16 — Баку, 4; Муго, 13; Ярмоленко («Б») — із 74 хв.), **«Айнтрахт» — «Гамбург» — 3:0, «Аугсбург» — «Шальке» — 1:2** (Макс, 27 — Керер, 23, 34; Коноплянка («Ш») — до 84 хв.), **«Кельн» — «Баварія» — 1:3** (Зюле, 31

(у свої ворота) — Х. Родрігес, 59; Левандовський, 61; Толіссо, 78), **«Ганновер» — «Герта» — 3:1, «РБ Лейпциг» — «Вольфсбург» — 4:1, «Штутгарт» — «Хоффенхайм» — 2:0, «Вердер» — «Байєр» — 0:0.**

Лідери: «Баварія» — 84, «Шальке» — 60, «Боруссія» (Д) — 55, «Хоффенхайм», «Байєр» — 52, «РБ Лейпциг» — 50.
Бомбардир: Левандовський («Баварія») — 29.

Франція

Після восьмої посліп перемоги на друге місце вийшов «Ліон». Щоправда, відрив від конкурентів за «срібло» — «Монако» і «Марселя» — мінімальний. «Монегаски» у 36-му турі вирвали три бали у поєдинку з «Каном», а «провансальці» у вольовому стилі обіграли «Ніццу».

Ліга 1. 35-й тур. «Монпельє» — «Сент-Етьєн» — 0:1, «Ліон» — «Нант» — 2:0 (Депай, 40; Б. Траоре, 68), **«Бордо» — «Діжон» — 3:1, «Лілі» — «Мец» — 3:1, «Ліон» — «Труа» — 0:0, «Страсбург» — «Ніцца» — 1:1, «Труа» — «Кан» — 3:1, «Ренн» — «Тулуза» — 2:1, «Анже» — «Марсель» — 1:1** (І. Траоре 79 — Товен, 3 (пен.)), **«ПСЖ» — «Генгам» — 2:2** (Кавані, 75 (пен.), 82 — Блас, 45; Бріан, 68).

36-й тур. «Ам'єн» — «ПСЖ» — 2:2 (М. Конате, 47, 80 — Кавані, 26; Нкунку, 64), **«Сент-Етьєн» — «Бордо» — 1:3, «Ліон» — «Труа» — 3:0** (Б. Траоре, 28, 35; Корне, 88), **«Кан» — «Монако» — 1:2** (Сантіні, 41 — М. Сілла, 13, 90+1), **«Діжон» — «Генгам» — 3:1, «Мец» — «Анже» — 1:2, «Нант» — «Монпельє» — 0:2, «Ренн» — «Страсбург» — 2:1, «Тулуза» — «Лілі» — 2:3, «Марсель» — «Ніцца» — 2:1** (Жермен, 14; Пайє, 72 — Балотеллі, 5).

Лідери: «ПСЖ» — 92, «Ліон» — 75, «Монако» — 74, «Марсель» — 73, «Ренн» — 54, «Сент-Етьєн» — 52.
Бомбардир: Кавані («ПСЖ») — 28. ■

Володимир Бринзак
президент Федерації бійоту України

«Усе дуже не просто у великому спорті. Ми проти допінгу, але якщо вже так сталося, то людина має право виправитися й довести своєю працею, що все змінилося».

Григорій ХАТА

■ БОРОТЬБА

На чемпіонат Європи з боротьби до російського Каспійська вітчизняні борці поїхали після затяжного періоду невизначеності, пов'язаного з наказом міністерства молоді та спорту, котрий забороняв усім українським спортсменам брати участь у змаганнях на території Російської Федерації.

Утім, попри існування міністерської заборони, в Асоціації спортивної боротьби України вирішили відрядити своїх повпредів на ЧЄ-2018. За кілька тижнів до старту турніру «спортивний» міністр Ігор Жданов вирішив пом'якшити формулювання свого попереднього розпорядження, уточнивши, що «забороняти не забороняють», але фінансувати поїздки спортсменів до Росії, а також преміювати їхні спортивні здобутки в цій країні, не будуть.

Аби виступ українських борців на континентальному форумі у Каспійську не був позбавлений стимулів, Асоціація спортивної боротьби під головуванням виконуючого обов'язки її президента Ростислава Щокіна розробила порядок преміювання спортсменів та тренерів відповідно до статусу змагань та якості виграної нагороди.

Приміром, за «золото» Олімпійських ігор чи чемпіонату світу функціонери пообіцяли українським борцям 200 тисяч гривень. Тоді як для європейської першості премії встановили на рівні 60, 40 та 20 тисяч гривень — за «золото», «срібло» та «бронзу».

На турнір до Каспійська українська борцівська збірна поїхала не в найсильнішо-

Десерт — на фініш

Із боями пробившись на ЧЄ до Росії, українські борці завершили його з двома «бронзами»

Ілона Прокопівна святкує здобуття континентальної «бронзи» на ЧЄ в Каспійську.
Фото з сайту ukrwrestling.com.

му складі, проте без нагород усе ж не залишилася. Завдяки борчині Ілоні Прокопівні та майстру вільного стилю Кирилу Мешкову «синьо-жовті» розжилися двома бронзовими нагородами континентального форуму.

Українська збірна борчинь уже давно привчила своїх уболівальників до серйозних здобутків. Приміром, на ЧЄ-2016 підопічні Володимира Євонова виграли командний залік, але до Каспійська «синьо-жовті» поїхали без своїх лідерів, що не

могло не позначитися на кінцевому результаті.

За таких умов і єдина «бронза» Прокопівні заслуговує на компліменти, тим паче що підкорила вона п'єдестал у статусі дебютантки дорослого єврофоруму. До поїздки в Каспійськ

Ілона вже брала «бронзу» на молодіжному ЧЄ та «срібло» на ЧЄ до 23 років. Піднятися ж на головний п'єдестал Старого світу Прокопівна (вагова категорія до 62 кг) змогла завдяки перемозі в «малому фіналі» над досвідченою німкенню Люсі Манзке, поклавши її на туше.

Не менш яскравим вийшло і сходження українця Кирила Мешкова на європейський п'єдестал. Отримавши право на участь у втішному турнірі, наш співвітчизник доволі невдало розпочав протистояння за «бронзу», дозволивши своєму опоненту, грузину Іраклі Мтсатурі повести в рахунок — 6:0. Проте шляхом титанічних зусиль Кирило спромігся вирівняти ситуацію на килимі й за секунду до завершення дуелі провести переможний прийом.

Команда ж українських «класиків», змагаючись у Каспійську без свого лідера, віце-чемпіона Олімпіади-2016 Жана Беленюка, завершила ЧЄ взагалі без нагород.

При цьому зайве, напевне, говорити, що переможцем загального заліку — з величезною перевагою — стали господарі змагань, котрі у трьох видах боротьби здобули 12 золотих, 7 срібних та 4 бронзові нагороди. ■

Григорій ХАТА

■ БІАТЛОН

Майбутнє у невизначеності

Після провалу на Олімпіаді в Пхенчхані на команду українських біатлоністок чекає серйозне переформатування

Найкраща біатлоністка збірної України в минулому сезоні Юлія Джима заявила, що хоче завершити кар'єру.
Фото з сайту ukrinform.com.

В український біатлон прийшли важкі часи. Певно, прогавивши або ж не підготувавшись як слід до зміни поколінь, у вітчизняному біатлонному господарстві опинилися в ситуації, коли потрібно просити вболівальницьку спільноту почекати.

Загалом, результату від українських біатлоністів чекали на Олімпіаді-2018 у Пхенчхані, але єдиним, чим запам'яталися «білі» Ігри в Південній Кореї, так це скандальним виступом Валентини Семеренко у «Фейсбучі», котра, не потрапивши до складу естафетної четвірки, вцент розкритикувала керівництво команди.

Не дивно, що після цього президент ФБУ Володимир Бринзак заявив, що не бачить Валентину в майбутній команді. Те ж стосувалося й капітана жіночої команди Олени Підгрушної, котра через хворобу не пробігла в Пхенчхані жодної гонки. Про бажання завершити кар'єру наприкінці сезону заявила й краща вітчизняна біатлоністка в Кубку світу-2017/2018 Юлія Джима. А разом із втратою українською жіночою збіркою максимальної квоти в Кубку світу, завершенням співпраці зі словенським наставником Урошем Велепцем майбутнє наших «стріляючих лижниць» опинилося під питанням.

Нагадаємо, що завершити поточний сезон українським біатлоністам довелося достроково. На заключний у змагальному календарі етап Кубка світу в Тюмені наші «стріляючі лижники» не поїхали через міністерську заборону на виступи в РФ. На цьому тлі бажання керівництва ФБУ поставити на чолі жіночої збірної російського наставника Андрія Прокуніна здалося абсолютно незрозумілим. Додати ж сюди інформацію, що майбутній наставник жіночої збірної України свого часу відбував, як біатлоніст, дискваліфікацію за вживання допінгу, а очільник ФБУ раніше заявляв,

що біатлоністів, спійманих на допінгу, до складу «синьо-жовтих» не залучатимуть — й в уяві пересічного українського шанувальника біатлону постає зовсім незрозуміла картина.

Проте Володимир Бринзак пояснює: «Із реальністю у мене все гаразд, треба тільки добре чути, про що я кажу, і, перш ніж робити висновки, знати трохи більше, ніж пишуть у ЗМІ. Я говорив, що спортсмен, який буде дискваліфікований більш ніж на рік, більше не залучатиметься в національну команду України для виступів на міжнародній арені. Але я ніколи не говорив цього про тренерів або обслуговуючий персонал. Це абсолютно різні речі. Так що слово своє я тримаю». При цьому очільник ФБУ додає, що у його організації немає 100-150 тисяч євро на щорічну зарплатню західноєвропейському спеціалісту.

За словами Бринзака, Прокунін, відбувши дискваліфікацію, має право на офіційну трудову діяльність. Що ж стосується допінгу, то Володимир Михайлович пішов далі й наголосив, що «добре знає про медичні довідки, котрі в легальний спосіб дозволяють спортсменам із Західної Європи приймати препарати з забороненого ВАДА списку, й про так

званих астматиків, які також мають дозвіл на застосування певних фармацевтичних засобів, які для інших спортсменів знаходяться поза антидопінговим законом».

Щодо тренерської кар'єри Андрія Прокуніна, то останнім місцем його роботи була південнокорейська жіноча збірна з біатлону. А з українською федерацією російський наставник підписав контракт

на наступний олімпійський цикл, заявивши, що метою українських біатлоністок на Іграх-2022 буде «боротьба за медалі». При цьому в наступному сезоні, як наголошує Володимир Бринзак, для команди важливо буде просто вистояти, адже на колектив чекає кадрово невизначеність.

Додамо, що чоловічу збірну України продовжить тренувати словак Юрай Санітра. ■

ІНТРИГА РОКУ

«Дикі танці»
в Ліссабоні

Фінал «Євробачення-2018»
відкриватиме наша Руслана

Аліса КВАЧ

Лічені години лишилися до відкриття «головного європейського пісенного конкурсу для домогосподарок». До столиці Португалії з'їхалися практично всі учасники «Євробачення-2018» та їхні команди. Нагадаємо, що Ліссабон отримав право приймати у себе фестиваль завдяки минулорічній перемозі в Києві їхнього співака Сальвадора Собрала. Півфінальні змагання відбудуться 8 і 10 травня, представник України, гурт Melovin, виступить у четвер під номером 18. Номер для нього готує хореограф Костянтин Томільченко, який працював над виступом Джамали. Ще одним українцем на конкурсі стане представник Білорусі співак Alekseev.

До речі, одним із гостей фіналу «Євробачення» стане наша Руслана, яка у 2004 році першою виборола для України право стати столицею фестивалю. Цього разу Руслана разом зі своєю колегою Сандрою презентуватиме нову композицію, яку спеціально для фестивалю написав Андрій Онискевич. «Приїжджайте на мій концерт. Я покажу вам невідому екзотику України», — пообіцяла сама Руслана у «Фейсбуці».

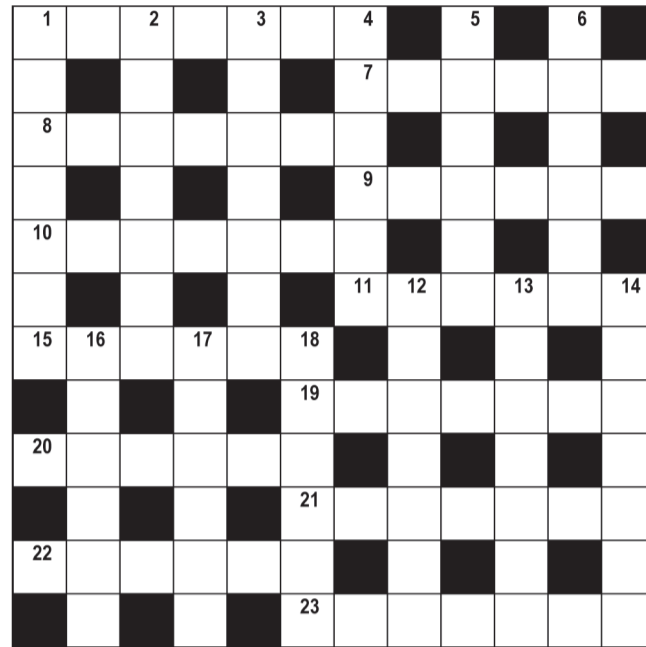

Руслана.

Не обійшлося на фестивалі й без курйозів. Росію цього року представлятиме та сама Юлія Самойлова, яку минулого року не пустили до України через виступи в Криму. Напередодні офіційної церемонії відкриття вона відзначилася тим, що взяла у Ліссабоні участь у розрекламованій російською пропагандою ході «Безсмертний полк», організованій її

співвітчизниками спільно з громадською португальською асоціацією «Юрій Гагарін». Але тут стався конфуз — у мережу потрапило фото, де Самойлова сидить на тлі червоного прапора з портретом Леніна і надписом... «Пролетарі всіх країн, єднайтеся» українською мовою. «Не інакше, якдесь у Криму зкомунізували», — відреагували на це фото користувачі соцмереж.

А букмекери роблять останні ставки на переможця. Поки що фаворитом вважають ізраїльську співачку Нетту Барзілай. Утім в останні дні на друге місце раптово вирвався Олександр Рибак із Норвегії, який у 2009 році порвав Європу своєю піснею Fairytale. Так що час запастися попкорном. Переможця фестивалю назвуть пізно ввечері в суботу. І до того часу багато що може змінитися.

КРОСВОРД ВІД МАЛАНКИ №49

По горизонталі:

1. Сімейний дует Галини і Ярослава ... «Лебеді кохання». 7. Співоча жовта пташка з чорними крилами. 8. Сосна лорда Веймута, яку використовують для декоративного дизайну території. 9. Українська співачка, чиє ім'я є на Алеї слави в Києві. 10. Британське місто, де розташований один із найпрестижніших університетів Європи. 11. Французьке місто, яке допомогла звільнити від осади Жанна д'Арк. 15. Людина з особливими талантами чи можливостями. 19. Мінерал, який має у своєму складі метал, але позбавлений зовнішніх його ознак. 20. Механічний заміник втрачених органів людини. 21. Синоптик Гідрометеоцентру, яка на радіо та телебаченні озвучує прогнози погоди. 22. Древня столиця Кастилії, центр іспанської інквізиції, з якою пов'язані імена художника Ель Греко та драматурга Лопе де Вега. 23. Частина балки, що виступає зі стіни і служить для опори.

По вертикалі:

1. Екс-глава Єврокомісії, який намагався впливати на ситуацію в Україні під час революції Гідності. 2. «Дай, Боже, до старості не знати чорної заздрості. Дай, Боже, ... світлої ... кожному серцю і кожному дому!» (Андрій

Демиденко). 3. Група островів у Тихому океані поблизу Полінезії. 4. Французька оперна співачка, в яку був закоханий Іван Тургенєв. 5. Архітектурно оформлений вхід до монументального будинку. 6. Намисто з литих мідних хрестиків, нанизаних на реміньчик, шнурок або дріт. 12. Священний місяць у мусульман. 13. Один із варіантів імені знаменитого іспанського конкістадора Кортеса, який завоював Мексику і знищив державу ацтеків. 14. Італійське місто-курорт біля підніжжя Везувію. 16. Знеболювальне, яким викликають стан штучного сну в пацієнта під час операції. 17. Чотиривірш. 18. Друге за величиною місто в Північній Осетії.

Кросворд №46
від 25 квітня

ПРИКОЛИ

Чоловік приїжджає в автосервіс:
— Можна щось зробити з моїм авто?

Автослюсар відповідає:
— Якщо зняти передній і задній бампери, між ними можна поставити нову машину.

Сидить мажор на нудистському пляжі, а його і запитують:
— Чого це ви піджак не знімаєте?

— Навіщо?
— Тут нудистський пляж, тут не прийнято бути одягненим.
— Як нудистський пляж? А в турбюро сказали: «Тисяча доларів — і спеціально для вас масовий стриптиз!»

Любий, зроби мені, будь ласка, бутерброд, тільки маленький.

— Зроблю, який вийде, сама обгризеш до потрібних розмірів.

Приходить до равина молода жінка і каже:

— Ребе, мені зробили пропозицію гвалтівник і злодій, кому надати перевагу?

— Мені треба порадитися з Богом, — каже равин.

Через деякий час до жінки виходить дружина равина.

— Не знаю, що вам скаже мій розумний чоловік, але нехай мене двічі згвалтують, ніж один раз пограбують.

ПОГОДА

9 травня за прогнозами синоптиків

Київ: мінлива хмарність, без опадів. Вітер східний, 5-10 м/с. Температура вночі +12...+14, удень +23...+25.

Миргород: без опадів. Уночі +12...+14, удень +23...+25.

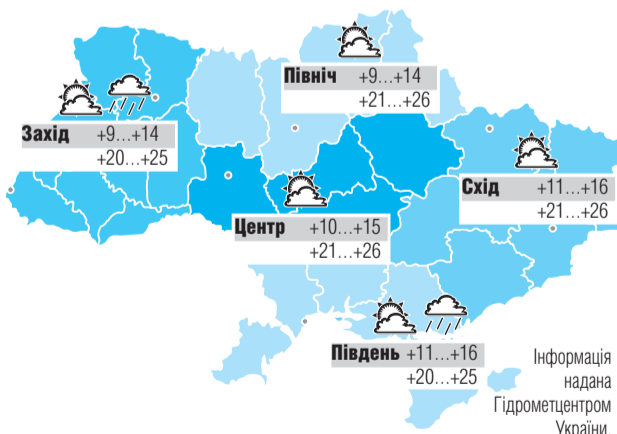
Вінниця: без істотних опадів. Уночі +12...+14, удень +23...+25.

Одеса: невеликий короткочасний дощ. Уночі +15...+17, удень +21...+23.

7 травня температура води на узбережжі Чорного та Азовського морів становила 18-23 градуси, у Дніпрі біля Києва — 18.

Курорти Карпат: мінлива хмарність, місцями невеликий короткочасний дощ. Трускавець: уночі +9...+11, удень +20...+22.

Моршин: уночі +10...+12, удень +21...+23.

Передплатні індекси: 60970, 1555

Наша адреса:

03047, Київ, пр. Перемоги, 50

Телефон для довідок:

т./ф.: (044) 454-84-92

Рекламне бюро:

т./ф.: (044) 454-88-86,

reklama@umoloda.kiev.ua

Відділ реалізації:

т./ф.: (044) 454-84-41,

sale@umoloda.kiev.ua

«УМ» в інтернеті: http://www.umoloda.kiev.ua

Відділи:

новин — 454-85-76, novyny@umoloda.kiev.ua;

права — leonov@umoloda.kiev.ua, 454-88-36;

міжнародної політики — svit@umoloda.kiev.ua, 454-88-25;

економіки — eko1@umoloda.kiev.ua, 454-86-39;

медицини — populy4@umoloda.kiev.ua, 454-85-99;

культури — culture@umoloda.kiev.ua, 454-87-96;

соціальних проблем — socium@umoloda.kiev.ua, 454-85-99;

спорту — sport@umoloda.kiev.ua, 454-87-93

Україна молода

Редактор Михайло Дорошенко

Засновник і видавець —

ПП «Україна молода»

Свідоцтво про реєстрацію:

КВ №3386 від 29.08.98

© Дорошенко М.І., 2013

При використанні наших публікацій посилання на «УМ» обов'язкове.

Рукописи не рецензуються і не повертаються

Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

Комерційні публікації виходять під рубриками:

«Український виробник», «Позиція», «Банківська справа»,

«Фінансова експертиза», «Здоровенькі були», «Це — працює!»,

«Знайомтеся — новинка», «Партнерство», «Програми»,

«Проекти», «Альма-матер», «Продукт», «Протистояння»,

«Вітаємо», «Любов і шана».

Матеріали із позначкою © друкуються на правах реклами

Газета друкується

у видавництвах:

«Преса України» — у Києві

Зам. 3009049

«Видавничий дім

«Високий Замок» — у Львові

Зам. блок № 293

Верстка та виготовлення

фотоформ —

комп'ютерний центр

редакції «УМ»,

тел.: 454-87-71

Газета виходить

у вівторок, середу,

п'ятницю — суботу (спільний номер)

Тираж 86734